

Riggs, Elias

A Grammar of the Modern Armenian Language as spoken in Constantinople and
Asia Minor

Constantinople 1856

L.as. 33 pm

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10571674-1

10571674

L. As.

33

pm

ARMENIAN
GRAMMAR

m!

L. As. 33 pm

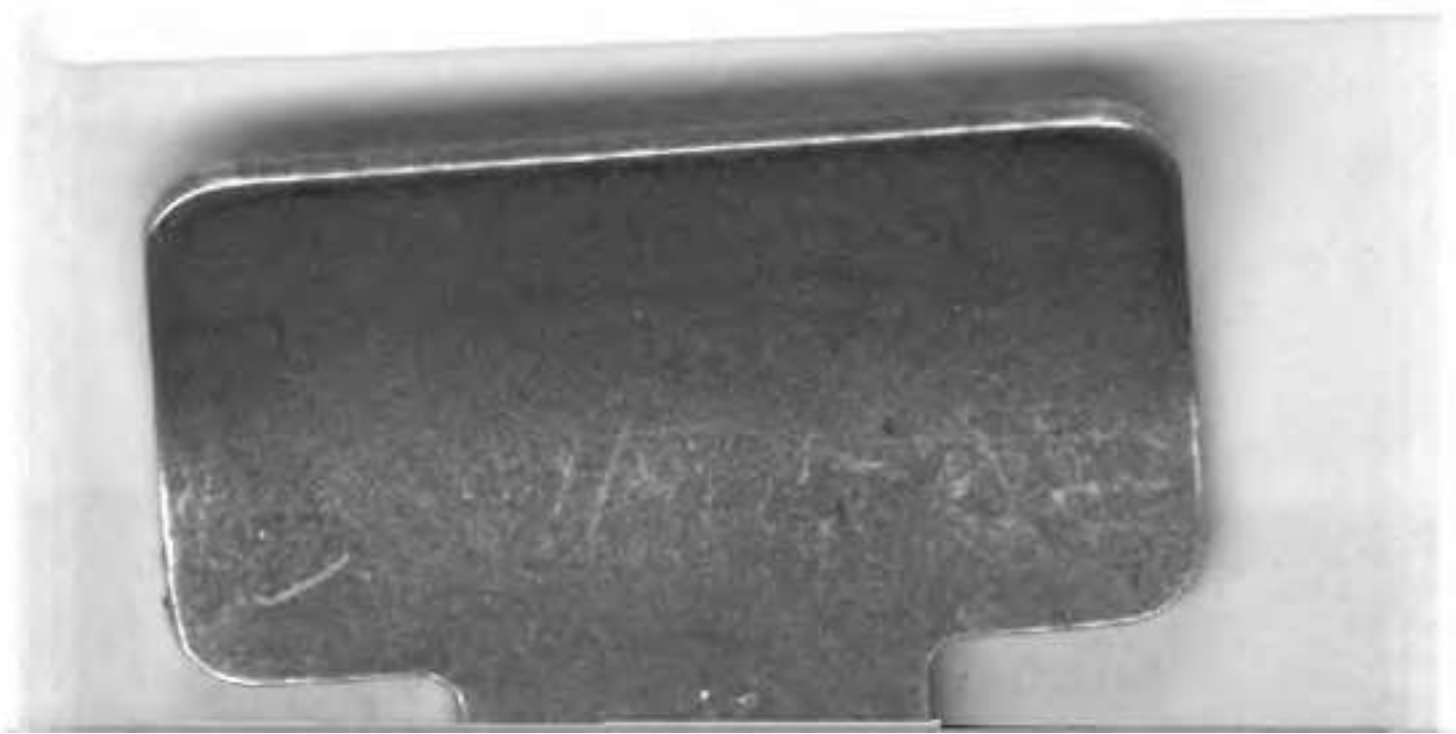
Riggs

<36638313540012

<36638313540012

Bayer. Staatsbibliothek

11

1

1

A
GRAMMAR
OF THE
MODERN ARMENIAN LANGUAGE
AS SPOKEN

IN CONSTANTINOPLE AND ASIA MINOR

BY ELIAS RIGGS,
Missionary of the A. B. C. F. M.

SECOND EDITION.

CONSTANTINOPLE,
PRINTED BY A. B. CHURCHILL.

1856.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

P R E F A C E.

The strongly marked individuality of the Armenian language justifies its claim to a very high antiquity. Its literature however commences with the introduction of Christianity. The Alphabet still in use is ascribed to St. Mesrob, who lived in the fifth century, and who was one of the translators of the Scriptures. He is said also to have conferred the boon of alphabetic writing upon several of the neighboring nations. The original alphabet consisted of thirty six letters, *o* and *ϕ* having been added during the twelfth century, the former as a substitute for the diphthong *uo* in words where it had acquired the sound of *o*, and the latter to replace *ϕ* which had come to be pronounced universally like *p*.

It is difficult to trace the history of the modern language. Evidence of the existence of some of its distinctive forms is found as far back as the thirteenth century. Their introduction was no doubt gradual. Still the Ancient Armenian continued to be the only language of books, for ages after the spoken tongue had become substantially what it is at the present day. It is only during the present century that the modern language has begun to be cultivated as a language of books, the genius of the age and the best interests of humanity requiring that authors should no longer, as formerly, veil their ideas in a dialect accessible only to the few, but should spread them far and wide in the free and idiomatic use of the languages vernacular to their countrymen.

Facilities for the acquisition of the *Ancient* Armenian exist both in English and in other European tongues, and an abundance of excellent Grammars and Lexicons await the scholar, who is prepared to avail himself of them, in the language itself. But, so far as I am aware, the present is the first attempt to exhibit the grammar of the Modern Armenian. The Armenians them-

selves have, as yet, published no grammar of their spoken language*. This fact will no doubt be deemed a sufficient apology for any defects which may be discovered in the present work.

My principal object has been to exhibit the language of conversation. Hence the remarks on pronunciation, pp. 7, 58, on the reduplication of adjectives, p. 19, on particles appended to verbs, p. 49, &c. The style of books varies considerably, some approximating more and others less to the ancient language. It would be presumptuous to attempt to say what, after a few years of progress, will be the style of good writers.

It will be observed that the dialect here treated is the Western, viz. that spoken in Constantinople and Asia Minor. The Oriental dialect, spoken in Tartary, Persia and India, varies considerably from this, and in some respects approximates more nearly to the ancient language. A specimen of it will be given in the Appendix.

The student of Modern Armenian will very often meet in conversation, and sometimes even in books, with words and forms derived from the Turkish. Although the use of such words and forms is avoided by good writers, still a knowledge of them is essential to a familiar acquaintance with the spoken Armenian. Where it has been thought proper to notice them in the present work, they are distinguished by an asterisk prefixed.

In general, where two synonymous forms are given, the one more approved in modern usage is placed first.

---

*The first edition of this work was published in 1847. In 1853 a grammatical treatise in Modern Armenian appeared at Constantinople, entitled "*Correct Method of speaking the Modern Armenian language*". It is however not so much a grammar of the spoken language, as an exhibition of the author's ideas of what that language should be, departing in many instances very far from existing usage. It has met with very little favor.

PART I.

ORTHOGRAPHY.

ALPHABET.

The Armenian alphabet consists of 38 letters, viz.

Capitals.	Arm. text.	Italics.	Names.	Pronunciation.
Ա	ա	ա	aip	a as in <i>far</i>
Բ	բ	բ	pen	p
Գ	գ	գ	kim	k
Դ	դ	դ	tah	t
Ե	ե	ե	yetch	ye as in <i>yet</i> , y
Զ	զ	զ	zah	z
Է	է	է	a	a as in <i>fate</i>
Ը	ը	ը	yet	u as in <i>us</i>
Թ	թ	թ	to	t
Ճ	ճ	ճ	zhay	s as in <i>pleasure</i>
Ի	ի	ի	inni	e as in <i>me</i>
Լ	լ	լ	lune	l
Խ	խ	խ	khay	kh guttural
Ծ	ծ	ծ	dzah	dz
Կ	կ	կ	ghen	g hard
Հ	հ	հ	ho	h
Տ	տ	տ	tsah	ts
Ղ	ղ	ղ	ghad	gh guttural
Ճ	ճ	ճ	jay	j
Մ	մ	մ	men	m
Ե	յ	յ	he	h or y
Ն	ն	ն	noo	n
Շ	շ	շ	shah	sh
Ո	ո	ո	vo	vo or o

PRONUNCIATION.

Q	ε ε	ε ε	chah	ch as in <i>church</i>
Q	u	u	bay	b
Q	ε ε	ε ε	chay	ch as in <i>church</i> (thin)
Q	n	n	rrah	r Scotch
U	"	"	say	s
U	υ υ	υ υ	vev	v
S	"	"	dune	d
P	ρ ρ	ρ ρ	ray	r
B	g g	g g	tso	ts
T	"	"	hune	u or v
Φ	φ φ	φ φ	pure	p
Κ	κ κ	κ	kay	k
O	ο	ο	o	o
Φ	φ	φ	fay	f

υ is a contraction for υυ; beside which the following combinations of letters occur.

ζ and υ	υζ	σ and υ	υσ
σ and υ	υσ	σ and υ	υσ
σ and υ	υσ	σ and υ	υσ
σ and υ	υσ	υ and υ	υυ

The small letters at the right hand of the second and third columns are written *after* those which terminate in a horizontal stroke at the bottom: as υρ, υσ, υυ, &c.

PRONUNCIATION.

υ, when it begins a word and is followed by a consonant, is pronounced generally like *ye* in *yet*, as υσ *I am*; elsewhere followed by a consonant it is like *e* in *fell*, as υσυρ *menk we*; followed by a vowel

it is simply *y*, as *Կոթը* yotuh *seven*, *Կեանք* gyank *life*.

Խ and շ are deep gutturals, and the pronunciation of them must be acquired through the ear.

Հ is *h* in the beginning of words, as Հիսուս *Hesos* *Jesus*; elsewhere it is *y*, as այո *ayo* *yes*, Կայարան *gayaran* *a position*, բայ *pay* *a verb*; but in compound words in which the latter part is a word beginning with *y*, this latter retains the sound of *h* in the compound, as բացայայտ *patsahaid* *manifest*, compounded of բաց *open*, and յայտ *evident*. At the end of words it is frequently silent, as Կայ *gah* *there is*.

Ո is *vo* at the beginning of words, as որ *vor* *that*, except when followed by Վ as ով *ov* *who*; elsewhere it is *o*, as անոնք *anonk* *they*.—The combination ու is *oo*, but becomes *v** before a vowel; ոյ in the middle of a word is *ooy* as in լոյս *looy* *light*, յոյս *hooy* *hope*; at the end of a word it is simply *o*.

Իւ is *eev* before a vowel or at the end of a word; elsewhere it is *u* in *unit*, or *u* French. In any other combination, *ւ* is *v*.

The remaining letters are uniform in their pronunciation, and need no remark.

When two or more consonants come together without a vowel, they are frequently pronounced as if written with ը; e. g. Ո՛կրօիչ *Baptist* is pronounced Վրկրօիչ. In the case of words commencing with one of the sibilants *ս*, *ա*, or *շ* and another consonant, this euphonic ը is generally pronounced as if written before the sibilant, as սկիզբէն *from the beginning*, զբուսնք *a-*

* Soft like the German *w*.

PUNCTUATION.

musement, շտեմարան *magazine*, pronounced as if written ըսկիզբէն, ըզբօսանք and ըշտեմարան. This however is not always the fact, and, in general, the place of this euphonic ը must be learned by practice.

ACCENT.

Armenian words, whether primitive or derivative, are usually accented on the last syllable.

Exc. 1. ը at the end of words not derived from the Turkish cannot receive the accent. Words or forms terminating in this vowel, therefore, accent the penultimate ; as վաղը *to-morrow*, մարդը *the man*.

Exc. 2. Vocatives accent their first syllable ; as Ամրդապետ *Preacher* ! Պարոն *Sir* ! — But when a noun in the Vocative is repeated, or is preceded by an adjective or by the interjection Ո՛վ *O*, the place of the accent is on the last syllable of the first noun, or on the adjective or interjection, as Յակոր Յակոր, Բարի վարդապետ, Ո՛վ Աբրահամ :

Exc. 3. A few individual words, not coming under either of the above exceptions, accent the penultimate as հիմա *now*, այսպէս *thus*.

PUNCTUATION.

The pauses used in Armenian are three, viz.

Comma (,)

Colòn (•)

Period (:)

The note of interrogation (°) is placed over the

accented vowel of the principal word in the question. Accordingly in the question, *Will you come to-morrow?* the interrogation point may be placed over any one of the words of which it is composed in Armenian; thus, *Վո՞ւն վաղը կուգան*, signifies *Will you come to-morrow?* *Վո՞ւն վաղը կուգաս*, *Will you come to-morrow?* *Վո՞ւն վաղը կուգաս*, *Will you come to-morrow?*

The exclamation point (') in like manner, is placed over the accented syllable of interjections, or of other words used as exclamations, or uttered with emotion, as *վայ ւո!* *Երուսաղէ՛մ Jerusalem!*

Sentences, which contain a mark of interrogation or exclamation, have still their appropriate pauses at the close, in the same way as other sentences.

The hyphen (-) is never employed to unite words, as in the English compounds *to-day*, *kettle-drum*, &c. Its only place is at the end of a line, where a word is incomplete.

The acute accent (´), though it is placed upon the tone-syllable of words, has for its object to mark rather *emphasis* than accent. Hence monosyllables receive it as well as polysyllables; e. g. *Ո՛ր երթար* *do not go*, *Թէ՛ հոս Թէ՛ հոն*, *whether here or there*.

The grave accent (`) indicates a brief suspension of the voice. It is placed after words, never over them, and is in effect a pause shorter than a comma.

This mark (˘) indicates an abbreviation; as, *Ի՛ժ* for *Իստուած*; or signifies that the letters over which it is placed are used as figures; e. g. *ւ 1*, *բ 2*, &c.

When the first part of a word is written and the last part omitted, the omission is indicated by a double accent; thus *Երու՛՛հ* for *Երուհասնէս* :

PART II.

ETYMOLOGY.

ARTICLE.

The word in Modern Armenian which most nearly corresponds to our Indefinite Article is *յը*, a corruption of the Ancient Armenian *ի* one. It uniformly follows the noun to which it belongs; as *մարդ յը* a man, *բան յը* a thing. The Numeral Adjective *մէկ* one is used in the same sense, preceding the noun. Sometimes both are employed; as *մէկ մարդ յը*, *մէկ բան յը*, without any addition to the signification.

The place of a Definite Article is supplied by the *Definite Form* of nouns, corresponding to what is called the Emphatic State in Chaldee and Syriac.

NOUNS.

GENDER.

The Armenian language has no grammatical forms to mark the distinction of gender.

NUMBER.

The Plural Number is regularly formed by adding to monosyllables *եր*; as *բառ*, word, *բառեր* words; to words of more than one syllable *ներ*; as *հագուստ*, garment, *հագուստներ*, garments.

Though the singular have but one written vowel, yet if it is pronounced with a euphonic ը it is a disyllable, and takes ներ to form the plural ; as գլուխ *head* (pron. գըլուխ) Plur. գլուխներ.

A Plural ending in թ, like that of Ancient Armenian nouns, is occasionally employed, as որդի *son*, որդիթ *sons*. See Appendix.

CASE.

Nouns in the modern language may be said to have seven *cases*, the Nominative, Genitive, Dative, Accusative, Vocative, Ablative and Instrumental. They present however in general only four distinct forms, the Accusative being (in nouns though not in pronouns) the same with the Nominative, and the Dative with the Genitive. The Vocative is distinguished from the Nominative by prefixing the interjection Ո՛հ O, or by a change of the accent. See above on Accent, p. 9. The other three cases of the Ancient Armenian are supplied by the Genitive with Postpositions.

DEFINITE FORM.

The *Definite form* of nouns is produced by adding ը to the simple form when the latter ends with a consonant, and ն when it ends with a vowel ; as ժամ *church*, ժամը *the church*, որդի *son*, որդին *the son*. The ը of the definite form also becomes ն when the following word begins with a vowel and is closely united in pronunciation with the noun ; as մազերն ալ *the hairs also*, for մազերը ալ •

DECLENSION OF NOUNS.

Բառ a word, is an example of the most usual mode of declining nouns which end with a consonant. The Definite form, of course, lacks the Vocative.

INDEFINITE FORM.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	<i>Բառ</i> (<i>Վր</i>) a word	<i>Բառեր</i> words
Gen.	<i>Բառի</i> (<i>Վր</i>) of a word	<i>Բառերու</i> of words
Dat.	<i>Բառի</i> (<i>Վր</i>) to or for a word	<i>Բառերու</i> to or for words
Acc.	<i>Բառ</i> (<i>Վր</i>) a word	<i>Բառեր</i> words
Voc.	<i>Ո՛վ բառ</i> O word	<i>Ո՛վ բառեր</i> O words
Abl.	<i>Բառէ</i> (<i>Վր</i>) from a word	<i>Բառերէ</i> from words
Inst.	<i>Բառով</i> (<i>Վր</i>) with a word	<i>Բառերով</i> with words

DEFINITE FORM.

Nom.	<i>Բառը</i> the word	<i>Բառերը</i> the words
Gen.	<i>Բառին</i> of the word	<i>Բառերուն</i> of the words
Dat.	<i>Բառին</i> to or for the word	<i>Բառերուն</i> to or for the words
Acc.	<i>Բառը</i> the word	<i>Բառերը</i> the words
Abl.	<i>Բառէն</i> from the word	<i>Բառերէն</i> from the words
Inst.	<i>Բառովը</i> with the word	<i>Բառերովը</i> with the words

Example of a noun ending with a vowel.

INDEFINITE FORM.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	Որդի (յը) a son	Որդիներ sons
Gen.	Որդիի (յը) of a son	Որդիներու of sons
Dat.	Որդիի (յը) to or for a son	Որդիներու to or for sons
Acc.	Որդի (յը) a son	Որդիներ sons
Voc.	Որդի or Ո՛ւ որդի O son	Որդիներ or Ո՛ւ որդիներ O sons
Abl.	Որդիէ (յը) from a son	Որդիներէ from sons
Inst.	Որդիով (յը) with a son	Որդիներով with sons

DEFINITE FORM.

Nom	Որդին the son	Որդիները the sons
Gen.	Որդիի of the son	Որդիներու of the sons
Dat.	Որդիի to or for the son	Որդիներու to or for the sons
Acc.	Որդին the son	Որդիները the sons
Abl.	Որդիէ from the son	Որդիներէ from the sons
Inst.	Որդիով with the son	Որդիներով with the sons

IRREGULAR NOUNS.

Nearly all the variations from the above forms, which appear in the declension of Nouns in Modern Armenian, are remnants of the Ancient Armenian declensions. The following are the principal.

To prevent ambiguity the prefix *զ*, which forms the Accusative in Ancient Armenian, is occasionally employed to distinguish that case from the Nominative ; as *Էն ճարդը որ զԵստուած կը սիրէ* *the man who loves God*. If written without the *զ* this sentence might be translated, *the man whom God loves*.

Nouns ending in *իւն* may be declined after the following paradigm.

Nom.	Նամբորդու ^{նաւայւ} թիւն	a journey
Gen.	Նամբորդութեան	
Dat.	Նամբորդութեան	
Acc.	Նամբորդութիւն	
Voc.	Ո՛վ ճամբորդութիւն	
Abl.	Նամբորդութենէ	
Inst.	Նամբորդութեամբ	

The plurals are regular, excepting that the ancient Genitive, ending in *եանց*, occasionally appears.

These nouns may also be declined throughout after the regular form, especially when used as proper names or in a peculiar sense ; e. g. we may translate the phrase *of the journey* ճամբորդութիւնին or ճամբորդութեանը, but if we are speaking of a book entitled Նամբորդութիւնը the Gen. must be Նամբորդութիւնին. So Եարութեան օրը *the day of the resurrection*, but Պ. Եարութիւնին գիրքը *Mr. Harootune's book* ; սրբութեան *of holiness*, սրբութիւնին *of the Sanctuary*.

Nouns which in Ancient Armenian terminate in *ումն*, in the modern language either retain the final *ն* and form the Gen. in *ման*, or drop that letter and are declined regularly ; thus *օծումն anointing*, Gen. *օծման*, or *օծում*, Gen. *օծումի*. The Inst. Sing. *օծ-*

Մամբ and the Nom. and Gen. Plur. օծմունք and օծմանց, also occur.

A few nouns, chiefly monosyllables, make the Gen. in ու instead of ի; as մարդու, արջու, կովու, դիւ, հովու, ծովու, սովու, դարու, &c; but all these, except the first, may take the regular form of the Gen. in ի.

Infinitives, when declined as nouns, uniformly make their Gen. in ու; as գործել, գործելու. The other cases are regular.

Հայր *father*, has the Gen. & Dat. Sing. հօր, Abl. հօրէ or հօրմէ, Inst. հօրով, հայրով or հօրմով.

Like it are declined its derivatives; also մայր *mother*, and եղբայր *brother* and their derivatives. The Plurals are regular.

Աստուած *God*, Gen. & Dat. Աստուծոյ, Abl. Աստուծմէ, Inst. Աստուծմով or Աստուծով.

Տէր *Lord*, Gen. and Dat. Տէրոջ (in the title of the New Testament Տեառն) Abl. Տէրոջմէ, Inst. Տէրոջմով, Տէրով, (or տիրոջ, տիրոջմէ, տիրոջմով).

Արդ *man*, Gen. and Dat. մարդու or մարդոյ. Nom. & Acc. Plur. մարդիկ, Gen. & Dat. մարդոց, Abl. մարդոցմէ, Inst. մարդոցմով; or մարդիկներ, մարդիկներու, մարդիկներէ, մարդիկներով.

Որդի *son*, besides being declined regularly, has the Gen. & Dat. Sing. (especially when applied to the Son of God) Որդւոյ, Plural որդիք, որդւոց, որդւոցմէ, որդւոցմով.

So եկեղեցի has sometimes եկեղեցւոյ, and հոգի հոգւոյ (especially when used for the Holy Spirit).

Աչք *eye*, ձեռք *hand*, and ոտք *foot* frequently form their Plurals, especially in the language of conver-

sation, *աչուրներ ձեռուրներ* and *ոտուրներ*. But *աչքեր*, *ձեռքեր*, *ոտքեր*, should be preferred. Gen. Plur. *աչաց*, *ձեռաց*, *ոտից*, or regularly *աչքերու*, *ձեռքերու*, *ոտքերու*.

( ) *ր day*, Gen. *օրին*, *օրուան*, or *աւուր*, Abl. *օրուրնէ*, *կին* or *կնիկ woman, wife*, Gen. & Dat. *կնկան*, *կնոջ*, or *կնիկի*.

Էրիկ husband, Gen. & Dat. *էրկան* or *էրիկի*.

Սանուկ child, *ժանկան* or *ժանուկի*.

Բուռ handful, *բռան* or *բուռի*.

Փուռ oven, *փռան* or *փուռի*.

Նուռ pomegranate, *նռան* or *նուռի*.

Դուռ door, *դրան* (with *ր* in the Gen. but preserving the *ռ* in the other oblique cases) *դռնէ*, *դռնով*, or *դուռի*, *դուռէ*, *դուռով*.

Ատուռ morning, *առտուան*, *առտուրնէ*.

Իրիկուն evening, *իրիկուան*, *իրիկուրնէ*.

Գիշեր night, *գիշերուան* or *գիշերու*, *գիշերուրնէ*.

Տարի year, *տարուան* or *տարւոյ*, *տարուրնէ*.

Ամիս month, *ամսուան* or *ամսու*, *ամսուրնէ*.

Շաբաթ week, *շաբթուան* or *շաբթու*, *շաբթուրնէ*.

The last three are thus declined particularly when used to express duration ; as *վեց ամսուան է* he is six months old ; *անցած տարուրնէ մինչև հիմա* from last year till now ; otherwise they are regular ; as *տարիին վերջը* the end of the year, *վեցերորդ ամիսին անունը փոխուեցաւ* the name of the sixth month was changed. The preceding three also may be declined regularly.

Տղայ a son, Gen. and Dat. *տղու*, Abl. *տղէ*, Inst. *տղով*, Plur. *տղայք* or *տղաքներ*, Gen. and Dat. *տղայոց* or *տղոց*, Abl. *տղոցմէ*, Inst. *տղոցմով*. It may also be declined regularly *տղայ*, *տղայի*, &c.

Սահ death, *մահու* or *մահուան*.

Ժողովուրդ *people*, ժողովրդեան .

Գլուխ *head*, գլխու , գլխէ , գլխով , Plur. գլխեր .

Գարուն *spring*, գարնան .

Աշուն *autumn*, աշնան .

Տուն *house*, տան , տնէ , տնով .

Բայր (քուր , քոր) *sister*, բրոջ , բրոջմէ , բրոջմով .

Կեանք *life*, կենաց .

Երկինք *heaven*, երկնից .

Առաքեալ *Apostle*, առաքելոյ , Gen. Plur. առաքելոց :

But we may also say, ժողովուրդի , գլուխի , գարունի , աշունի , տունի , բայրի , կեանքի , երկինքի , առաքելի &c.

Proper names are for the most part declined regularly ; occasionally however they present an Ancient Armenian Genitive form in *այ* or *ու* ; as Ադամայ , Աբրահամու .

Nouns which have *է* in the last syllable of the Nominative sometimes change that vowel in the oblique cases of the Singular into *ի* ; as պարտէզ *a garden* , պարտէզի or պարտիզի ; վէճ *a dispute*, վէճի or վիճի ; sometimes (in proper names) into *ե* ; as Սիւքեմ , Gen. Սիւքեմի or Սիւքեմայ . If the last vowel of the Nom. be *ի* or *ու* it is sometimes dropped in the oblique cases ; as սիրտ , սրտի ; օգուտ , օգտի . The same occurs, though more rarely, with *ա* ; as քաղաք , քաղքի .

ADJECTIVES.

Adjectives, as in English, are undeclined, except when used as substantives.

COMPARISON OF ADJECTIVES.

The Comparative degree is formed by prefixing *աւելի* *more*, or it is the simple form of the Positive. In either case it takes an Ablative of the noun ; as *տունէն բարձր*, or *տունէն աւելի բարձր* *higher than the house*. Occasionally the ancient form of the comparative (terminating in *գոյն*) is met with, as *լաւա-գոյն* *better*, *մեծագոյն* *greater*.

The Superlative is formed from the Positive by prefixing *ամեն* (with *ա* for a union-vowel when the Adjective begins with a consonant), as *ամենաբարի* *best*, *ամենիմաստ* *wisest* ; or by a reduplication of the Positive, as *մեծամեծ* *greatest, very great*, *չարաչար* *very bad* ; or it is (like the Comparative) a simple Positive in the definite form construed with an Ablative of the noun as *ամենէն մեծը* *the greatest of all*.

In the language of common conversation many adjectives admit a sort of *reduplication* which gives them the force of superlatives.

The syllable prefixed consists of the first consonant of the adjective, (if it begin with a consonant), the first vowel, and the letter *ի* or *ս*, more rarely *ր* or *մ*, according as euphony requires ; thus *լեցուն* *full*, *լեի* *լեցուն* *brim full*, *շիտակ* *straight*, *շիի* *շիտակ* *perfectly straight*, *մութ* *dark*, *մութս* *մութ* *very dark*, *pitch dark*, *մինակ* *alone*, *միս* *մինակ* *all alone, quite alone*. In like maner, *ճեի* *ճերմակ* *very white*, *էի* *էրկան* *very long*, *թէի* (or *թէր*) * *թէմիզ* *very clean*, *ծուի* (or *ծում*) *ծուս* *very crooked*, &c.

The following forms are also a kind of Superlative, *պզտըտիկ* *very small*, from *պզտիկ* *small*, *մանտրտիկ* *very*

fine, (spoken of powder, or any thing in grains) from *մանոր*, a corruption of *մանր* *fine, small*.

The termination *կեկ* (occasionally *կակ*) gives to adjectives a diminutive signification; e. g. *թեթևկեկ* *rather light*, *ծանրկեկ* *rather heavy*, *մեծկակ* *rather large*.

NUMERAL ADJECTIVES.

Cardinals.	Ordinals.
1. <i>մէկ</i>	<i>առաջին</i>
2. <i>երկու</i>	<i>երկրորդ</i>
3. <i>իրեք</i>	<i>երրորդ</i>
4. <i>չորս</i>	<i>չորրորդ</i>
5. <i>հինգ</i>	<i>հինգերորդ</i>
6. <i>վեց</i>	<i>վեցերորդ</i>
7. <i>եօթը</i>	<i>եօթներորդ</i>
8. <i>ութը</i>	<i>ութերորդ</i>
9. <i>ինը</i>	<i>իններորդ</i>
10. <i>տասը</i>	<i>տասներորդ</i>
11. <i>տասնումէկ</i>	<i>մետասաներորդ</i>
12. <i>տասներկու</i>	<i>երկոտասաներորդ</i>
13. <i>տասնիրեք</i>	<i>երեքտասաներորդ</i>
14. <i>տասնուչորս</i>	<i>չորեքտասաներորդ</i>
15. <i>տասնուհինգ</i>	<i>հնգետասաներորդ</i>
16. <i>տասնուվեց</i>	<i>վեչտասաներորդ</i>
17. <i>տասնուեօթը</i>	<i>եօթնուտասաներորդ</i>
18. <i>տասնուութը</i>	<i>ութուտասաներորդ</i>
19. <i>տասնուինը</i>	<i>իննուտասաներորդ</i>
20. <i>քսան</i>	<i>քսաներորդ</i>
21. <i>քսանումէկ</i>	<i>քսանումէկերորդ</i>
22. <i>քսաներկու</i>	<i>քսաներկուերորդ</i>
30. <i>երեսուն</i>	<i>երեսուներորդ</i>

40.	քառասուն	քառասուներորդ
50.	չիսուն	չիսուներորդ
60.	վաթսուն	վաթսուներորդ
70.	եօթանասուն	եօթանասուներորդ
80.	ութսուն	ութսուներորդ
90.	իննսուն	իննսուներորդ
100.	հարիւր	հարիւրերորդ
200.	երկու հարիւր	երկու հարիւրերորդ
300.	իրեք հարիւր	իրեք հարիւրերորդ
1,000.	հազար	հազարերորդ
10,000.	բիւր օր տասը հազար	տասը հազարերորդ

From 11 to 19 the ordinals are frequently formed from the cardinals by simply adding *երորդ* ; as *տասնըվեցերորդ* *sixteenth*.

The cardinals are sometimes employed instead of ordinals ; as *Սաղմոս քսաներկու* *the twenty second Psalm*.

Երկու without a substantive expressed becomes *երկուք* . In like manner *ամէն* *all*, when its substantive is understood, becomes *ամէնք* .

Value of the letters of the alphabet used as numerals.

ա	1	ի	10	ճ	100	ա	1000
բ	2	լ	20	ք	200	ս	2000
գ	3	շ	30	հ	300	վ	3000
դ	4	ր	40	ն	400	ա	4000
ե	5	ծ	50	շ	500	ր	5000
զ	6	տ	60	ն	600	ց	6000
է	7	ս	70	չ	700	ւ	7000
ը	8	ճ	80	պ	800	փ	8000
թ	9	դ	90	չ	900	ք	9000

PRONOUNS.

Pronouns, as in other languages, are divided into Personal, Relative, Interrogative, Demonstrative, and Possessive. Like the Shemitic dialects, the Armenian has also pronominal suffixes.

The following is the declension of the *Personal* Pronouns. The Accusatives *all* take the prefix *չ* occasionally, but those of the first and second persons not commonly.

1. Ես I.

	<i>Sing.</i>	<i>Plur.</i>
Nom.	Ես I	Ս'ենք we
Gen.	Իմ or իմին of me	Ս'եր or ձերին of us
Dat.	Ինձ or ինծի to or for me	Ս'եզի or ձեզ to or for us
Acc.	Իս or զիս me	Ս'եզ or զձեզ us
Abl.	Ինծմէ or ինէ from me	Ս'եզմէ or ձենէ from us
Inst.	Ինծմով with me.	Ս'եզմով with us

2. Դուն thou.

Nom.	Դուն thou	Դուք ye
Gen.	Իրու or քուկին of thee	Ձեր or ձերին of you
Dat.	Իրեզի or քեզ to or for thee	Ձեզ or ձեզի to or for you
Acc.	Իրեզ or զքեզ thee	Ձեզ or զձեզ you
Voc.	Ո՛վ դուն O thou	Ո՛վ դուք O ye
Abl.	Իրեզմէ or քենէ from thee	Ձեզմէ or ձենէ from you
Inst.	Իրեզմով with thee	Ձեզմով with you

3 *Ինքը*, *he, she, it.*

Nom.	<i>Ինքը</i> he, she, it	<i>Իրենք</i> they
Gen.	<i>Իր</i> or <i>իրեն</i> of him, her, it	<i>Իրենց</i> of them
Dat.	<i>Իրեն</i> to or for him, her, it	<i>Իրենց</i> to or for them
Acc.	<i>Ինքը</i> or <i>զինքը</i> him, her, it	<i>Իրենք</i> or <i>զիրենք</i> them
Abl.	<i>Իրմէ</i> from him, &c.	<i>Իրենցմէ</i> from them
Inst.	<i>Իրմով</i> with ⁷ him, &c.	<i>Իրենցմով</i> with them

The Datives of the Personal Pronouns are occasionally used as Accusatives, and in like manner the Accusatives (without *զ*) as Datives; as *Ինծի ծեծեցին* *They beat me*, *Ըսի քեզ* *I said to thee*.

The *Relative որ* *who, which*, is applied equally to persons and things. It is thus declined.

	<i>Sing.</i>	<i>Plur.</i>
Nom.	<i>Որ</i> who, which	<i>Որոնք</i> who, which
Gen.	<i>Որում</i> or <i>որի</i> of whom or of which	<i>Որոնց</i> of whom &c.
Dat.	<i>Որում</i> or <i>որի</i> to whom or to which	<i>Որոնց</i> to whom, &c.
Acc.	<i>Որ</i> or <i>զոր</i> whom or which	<i>Որոնք</i> or <i>զորոնք</i>
Abl.	<i>Որմէ</i> from whom, &c.	<i>Որոնցմէ</i> from whom, &c.
• Inst.	<i>Որով</i> with or by whom or which	<i>Որոնցմով</i> with or by whom &c.

The *Interrogative* Pronouns are, for persons *նիլ* *who?* for things *ի՞նչ* *what?* The former, which is

both singular and plural, is not declined, but takes for its oblique cases those of *որ* ; as *Որո՞ւն տուիր* to whom did you give ? *Որոնցմէ՞ առիր* from whom did you take ? *Ինչ* is declined like the more usual form of nouns, except that the Genitive and Dative Sing. is *ինչո՞ւ* , as well as *ինչի՞* .

The usual forms of the *Demonstrative* Pronouns are *սս* , *ատ* , and *ան* , though they occasionally appear with the ancient forms *այս* , *այդ* , and *այն* . The last may serve as an example of the way in which they are declined.

Ին , that, he, she, it.

Nom. <i>Ին</i> , <i>անի</i> , or <i>Ինիկայ</i>	<i>Ինոնք</i> those (persons or things)
Gen. & Dat. <i>Ինոր</i> of or to that	<i>Ինոնց</i> of or to those
Acc. <i>Ինի</i> , <i>անիկայ</i> , <i>զանի</i> or <i>զանիկայ</i> that	<i>Ինոնք</i> or <i>զանոնք</i> those
Abl. <i>Ինկէ</i> , <i>անկէց</i> , <i>անկից</i> or <i>անորմէ</i> from that	<i>Ինոնցմէ</i> from those
Inst. <i>Ինով</i> with that	<i>Ինոնցմով</i> with those

Իս *this* (rarely *սս* ,) and *ատ* *that* (but referring to an object less distant than *ան*) are declined in the same manner. When joined with nouns all three remain undeclined, like adjectives, as *սս մարդուն* of this man, *ան բաները* those things.

These three demonstrative pronouns are sometimes spoken of by the Armenians as *personal* ; *սս* being regarded as of the first person, and as having a reference to something near or connected with the

speaker, *ատ* of the second, and relating to something near or connected with the person addressed. *Ան* is of the third person, of course.

There are two other forms of the these *Demonstrative Pronouns* in vulgar use ; viz. *սի* , *տի* and *նի* as adjectives, like *աս* , *ատ* and *ան* ; and *սըվի* or *սըվիկայ* , *տըվի* or *տըվիկայ* , and *նըվի* or *նըվիկայ* , which are used without nouns and are declined thus.

Sing.	Plur.
Nom. & Acc. <i>Սըվի</i> or <i>սըվիկայ</i>	<i>Սըվոնք</i>
Gen. & Dat. <i>Սըվոր</i>	<i>Սըվոնց</i>
Abl. <i>Սըվորմէ</i> , <i>սըկէց</i> or <i>սընկից</i>	<i>Սըվոնցմէ</i>
Inst. <i>Սըվորմով</i> or <i>սըվով</i>	<i>Սըվոնցմով</i>

The *Suffixes* are appended to nouns and particles, not to verbs. They are

For the Singular

For the Plur. without a noun or pronoun in the Gen. case preceding

1 pers. *ս*

1 pers. *երնիս* or *նիս*

2 pers. *դ*

2 pers. *երնիդ* or *նիդ*

3 pers. *ը* or *ն*

3 pers. *երնին* or *նին*

Preceded by a Genitive, *ը* or *ն* for all the persons of the Plural.

The forms *երնիս* , *երնիդ* and *երնին* are appended to monosyllables ; *նիս* , *նիդ* and *նին* to words of more than one syllable.

The suffix for the 3 p. Sing. and for the Pl. is *ը* when the word to which it is appended terminates

with a consonant, and *ն* when it terminates with a vowel. *ն* also becomes *ն* before a word commencing with a vowel, provided the two words are pronounced in close connexion.

In signification these suffixes are generally *possessive*, and in conjunction with the Gen. case of nouns or of the Personal or Demonstrative pronouns constitute the usual mode of indicating the idea of possession ; e. g. *Իմ տունս* *my house*, *անոնց վիճակը* *their condition*.

Sometimes however they are personal and in apposition with the nouns to which they are appended ; as *Այ՛ն ձեզի փարիսեցիներուդ* *woe unto you Pharisees!* When appended to prepositions, they are of course *personal*, as *քու վրադ* *upon thee*, *մէջերնիս* *among us*.

The Sing. Suffixes are appended to all the cases of nouns. A noun with a plural suffix is thus declined.

Nom. & Acc. *Աչքերնիս* *our eyes*.

Gen. & Dat. *աչքերնուս*

Abl. *Աչքերնուս* or *աչքերնէս*

Inst. *Աչքերովնիս*

The plural suffixes when they include the syllable *եր* (which forms the plural of nouns) are somewhat ambiguous ; thus *տուներնիդ* may signify *your house* or *your houses*. To express this distinction clearly in Armenian we must say, for the former *ձեր տունը* , and for the latter *ձեր տուները* .

In like manner the suffixes *ս* and *ը* or *ն* are used as demonstratives after *սս* and *ան* ; as *բարև սս տանս* *peace to this house*, (Matt. 10 : 12), *ան տունէն* *rom that house* v. 14. This latter however coalesces with the definite form of the noun. So does *ը* or *ն*

when used as a possessive suffix. They must be distinguished by the connexion. That this suffix has however a possessive force, and is not always to be reckoned as a demonstrative pronoun or a definitiver article, is evident from such phrases as *սսոնց մէկը* *one of these*, *[Ժադաւորին մէկը* *a certain king*, *ուրիշը չկայ* *there is no other than he* ; also from the analogy of the possessive suffixes of the other persons.

The separate *Poesessive* pronouns, as has been remarked above, are the same with the Genitive cases of the personal pronouns, as *իմ* or *իմին* *my*, *մեր* or *մերին* *our*, &c. When the substantive to which they belong is understood and they correspond to *mine*, *thine*, &c. they are declined like nouns, taking pleonastically their appropriate suffixes ; thus.

	Sing.	Plur.
Nom. & Acc.	<i>իմ</i> or <i>իմին</i>	<i>իմիններս</i> mine
Gen. & Dat.	<i>իմինիս</i>	<i>իմիններուս</i> of or to mine
Abl. &	<i>իմինէս</i>	<i>իմիններէս</i> from mine
Inst.	<i>իմինովս</i>	<i>իմիններովս</i>

In like manner are declined *քուկդ* or *քուկինդ* *thine*, *իրը* or *իրենը* *his*, *hers*, *its*, *մերը* or *մերինը* *ours*, *ձերը* or *ձերինը* *yours*, and *իրենցը* *theirs*, the oblique cases being always derived from the dissyllabic forms.

VERBS.

The simplest form of the Verb in modern Armenian is the Infinitive Mood, which may therefore be properly regarded as the root, although in most Ancient

Armenian Lexicons the Present Indicative is so regarded.

Verbs have in the Infinitive Mood four terminations, viz. ալ, ել, իլ, and ուլ.

MOODS AND TENSES.

The Moods are five ; the Indicative, Imperative, Subjunctive, Potential or Conditional, and Infinitive. Their use does not differ materially from that of the corresponding moods of English verbs, except that the Infinitive is also a Gerund, and as such is declined, both definitely and indefinitely, like nouns. Thus գործել to work, working, գործելու of or for working, գործելէ from working, գործելը the working, գործելուն of the working, &c.

The Tenses are seven, the Present, Imperfect Aorist, Perfect, Pluperfect, First Future, and Second Future. Respecting their use, see below, p. 47.

FORMATION OF THE TENSES.

The present Tense of the Indicative is formed from the Infinitive by changing its final լ into ՚ and prefixing the syllable կը (in the case of monosyllabic roots կու) ; as բանալ to open, կը բանամ I open ; սիրել to love կը սիրեմ I love ; խօսիլ to speak կը խօսիմ I speak ; թողուլ to leave, կը թողում I leave ; լալ to cry, կուլամ I cry.

The Imperfect is formed from the Present by changing its final ամ into այի, եմ or իմ into էի and ում into ուի, as կը բանայի, կը սիրէի, կը թողուի, կուլայի.

The prefix կը appears only in the Present and Im-

perfect Indicative. The following verbs do not take it even in these tenses ; *եմ* I am, *կրնամ* I can, *գիտեմ* I know and *ունիմ* I have. *կարծեմ* I think, sometimes takes it, and sometimes not. *կը կարծեմ* expresses an opinion with rather more confidence than *կարծեմ* .

The Aorist * varies in different verbs, and must be learned from the Lexicon. Nevertheless the following general principles will be of use to the student.

1. Regular active verbs in *ել* change this termination into *ցի* to form the Aorist, as *կատարել* to finish, Aor. *կատարցի* .

2. Causative verbs in *ցնել* or *ցունել* change this termination into *ցի* , as *սևցնել* to blacken, Aor. *սևցի* .

3. Verbs in *ալ* (except those in *նալ*) agree with those in *ել* , making the Aorist in *ցի* , as *աղալ* , to grind, Aor. *աղացի* .

4. Those in *նալ* generally make the Aor. in *ցայ* , as *մոռնալ* to forget, *մոռցայ* , *ուրանալ* to deny, *ուրացայ* .

5. Verbs in *իլ* (and *նիլ* preceded by a vowel) change this termination into *ցայ* , as *խօսիլ* , *խօսցայ* . This rule includes all regular Passive verbs.

6. Verbs terminating in *նիլ* preceded by a consonant, form the Aorist by changing this termination into *այ* , as *մեռնիլ* to die, Aor. *մեռայ* ; *հասնիլ* to arrive, Aor. *հասայ* .

The Perfect and Pluperfect are formed by combining the Past Participle of the principal verb with the Present and Imperfect of the auxiliary *եմ* † .

*I call this tense *Aorist* (though the Armenian grammarians call it Perfect) because it corresponds in sense with the Greek Aorist, and because the Armenian has another Perfect, corresponding in form and use with the Perfect in other languages.

†More rarely *ունիմ* I have ; as *տեսած ունիմ* I have seen, instead of *տեսեմ եմ* .

The first or simple Future is formed by prefixing *ሣኸሠኮ* to the Subjunctive Present, which is, in regular verbs, the same as the Indicative Present without the prefix *ኣረ*. Thus *ሣኸሠኮ ጥጥፅኩሥ* *I shall work* (lit. *it must be that I work, or it is necessary that I work*).

The Future Participle combined with the Present tense of *ኩሥ* gives another form of this tense.

The Second or compound Future consists of the First Future of the auxiliary *ኩሥ* and the Past Participle of the principal verb.

The formation of the tenses in the other moods will be seen in the Paradigms.

THE AUXILIARY VERB ኩሥ I am.

The substantive verb *ኩሥ* *I am*, being an auxiliary, first claims attention. It is strictly a defective verb, its wanting tenses being supplied from *ረረሠረ* *to become*. It is thus varied.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

Singular.

ኩሥ I am
ኩህ thou art
ኩኅ he, she, or it is

Plural.

ኩኑሩ we are
ኩኑሩ ye are
ኩኑሩ they are

IMPERFECT.

ኩኸኸ I was
ኩኸኸ thou wast
ኩኸኸ he was

ኩኸኸኑሩ we were
ኩኸኸኑሩ ye were
ኩኸኸኑሩ they were

AORIST.

Եղայ I was	Եղանք we were
Եղար thou wast	Եղաք ye were
Եղաւ he was	Եղան they were

PERFECT.

Եղած եմ I have been	Եղած ենք we have been
Եղած ես thou hast been	Եղած էք ye have been
Եղած է he has been	Եղած են they have been

or Եղեր եմ, Եղեր ես, &c.

PLUPERFECT.

Եղած էի I had been	Եղած էինք we had been
Եղած էիր thou hadst been	Եղած էիք ye had been
Եղած էր he had been	Եղած էին they had been

or Եղեր էի, Եղեր էիր, &c.

FIRST FUTURE.

Պիտի ըլլամ I shall be	Պիտի ըլլանք we shall be
Պիտի ըլլաս thou wilt be	Պիտի ըլլաք ye will be
Պիտի ըլլայ he will be	Պիտի ըլլան they will be

or Ըլլալու եմ, Ըլլալու ես, Ըլլալու է, &c.

SECOND FUTURE.

Պիտի եղած ըլլամ, or եղած պիտի ըլլամ, ըլլաս, &c.
I shall have been

IMPERATIVE MOOD.

Թող ըլլամ let me be	Թող ըլլանք let us be
Եղի՛ր be thou	Եղէ՛ք or եղի՛ք be ye
Թող ըլլայ let him be	Թող ըլլան let them be

SUBJUNCTIVE MOOD.

PRESENT AND FIRST FUTURE.

Բլլամ that or if I be	Բլլանք that or if we be
Բլլաս that or if thou be	Բլլաք that or if ye be
Բլլայ that or if he be	Բլլան that or if they be

IMPERFECT.

Բլլայի that or if I were	Բլլայինք that or if we were
Բլլայիր that or if thou wert	Բլլայիք that or if ye were
Բլլար that or if he were	Բլլային that or if they were

PERFECT AND SECOND FUTURE.

Եղած ըլլամ, ըլլաս, &c. that or if I have been, or shall have been

PLUPERFECT.

Եղած ըլլայի, ըլլայիր, &c. that or if I should have been

FUTURE

[beside the form of the Present].

Բլլալու ըլլամ, ըլլաս, &c. that or if I should hereafter be

POTENTIAL or CONDITIONAL MOOD.

IMPERFECT.

Պիտի ըլլայի, ըլլայիր, &c. I should be or have been

PLUPERFECT.

Պիտի եղած ըլլայի, ըլլայիր, &c. I should have been

INFINITIVE MOOD.

Ըլլալ to be. Varied as a Gerund, ըլլալու of being, ըլլալէ from being, ըլլալով with, by, or on account of being.

PARTICIPLES.

Present Եղող [or ըլլող] being
 Past Եղած or եղեր having been.
 Future Ըլլալու about to be.

Of the four endings of Regular Verbs *եմ* is the most frequent. An example in that ending will therefore be given in full.

CONJUGATION of the REGULAR VERB ԳՈՐԾԵՄ to work.

ACTIVE VOICE.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

I work or I am working

Singular.

Կը գործեմ
 Կը գործես
 Կը գործէ

Plural.

Կը գործենք*
 Կը գործէք
 Կը գործեն

IMPERFECT.

I was working or I wrought habitually

Կը գործէի
 Կը գործէիր
 Կը գործէր

Կը գործէինք
 Կը գործէիք
 Կը գործէին

* Some use *եմք* as the termination of the 1st pers. Plur. conforming to the Ancient Armenian. But this is considered pedantic.

AORIST.

I wrought *or* I have wrought

Գործեցի

Գործեցինք

Գործեցիր

Գործեցիք

Գործեց

Գործեցին

PERFECT.

I have wrought

Գործած եմ

Գործած ենք

Գործած ես

Գործած էք

Գործած է

Գործած են

or Գործեր եմ , գործեր ես , &c.

PLUPERFECT.

I had wrought

Գործած էի

Գործած էինք

Գործած էիր

Գործած էիք

Գործած էր

Գործած էին

or Գործեր էի , գործեր էիր , &c.

FIRST FUTURE.

I shall work *or* I will work

Պիտի գործեմ

Պիտի գործենք

Պիտի գործես

Պիտի գործէք

Պիտի գործէ

Պիտի գործեն

or Գործելու եմ , գործելու ես , &c.

SECOND FUTURE.

I shall have wrought

Գործած պիտի ըլլամ

Գործած պիտի ըլլանք

Գործած պիտի ըլլաս

Գործած պիտի ըլլաք

Գործած պիտի ըլլայ

Գործած պիտի ըլլան

or Պիտի գործած ըլլամ , &c.

IMPERATIVE MOOD.

Թո՛ղ գործեմ՝ let me work   Թո՛ղ գործենք let us work
 Գործէ՛ work thou   Գործեցէ՛ք work ye
 Թո՛ղ գործէ let him work   Թո՛ղ գործեն let them work

SUBJUNCTIVE MOOD.

PRESENT AND FIRST FUTURE.

That I work *or* if I work

Գործեմ	Գործենք
Գործես	Գործէք
Գործէ	Գործեն

IMPERFECT.

That *or* if I should work

Գործէի	Գործէինք
Գործէիր	Գործէիք
Գործէր	Գործէին

PERFECT AND SECOND FUTURE.

That *or* if I have wrought, *or* should have wrought

Գործած ըլլամ	Գործած ըլլանք
Գործած ըլլաս	Գործած ըլլաք
Գործած ըլլայ	Գործած ըլլան

PLUPERFECT.

That *or* if I had wrought, *or* should have wrought

Գործած ըլլայի	Գործած ըլլայինք
Գործած ըլլայիր	Գործած ըլլայիք
Գործած ըլլար	Գործած ըլլային

FIRST FUTURE.

[2d form] That *or* if I should hereafter work

Գործելու ըլլամ	Գործելու ըլլանք
Գործելու ըլլաս	Գործելու ըլլաք
Գործելու ըլլայ	Գործելու ըլլան

POTENTIAL or CONDITIONAL MOOD.
IMPERFECT.

I would *or* should work *or* have wrought

Պիտի գործէի

Պիտի գործէինք

Պիտի գործէիր

Պիտի գործէիք

Պիտի գործէր

Պիտի գործէին

PLUPERFECT.

I would *or* should have wrought

Պիտի գործած ըլլայի

Պիտի գործած ըլլայինք

Պիտի գործած ըլլայիր

Պիտի գործած ըլլայիք

Պիտի գործած ըլլար

Պիտի գործած ըլլային

INFINITIVE MOOD.

PRESENT.

Գործել to work. Varied as a Gerund thus; Gen. and Dat. գործելու, Abl. գործելէ, Inst գործելով, of, to, from, by, working.

PERFECT.

Գործած ըլլալ to have wrought. Varied in like manner, Gen. and Dat. գործած ըլլալու, Abl. գործած ըլլալէ, Inst. գործած ըլլալով, of, to, from, by, having wrought.

PARTICIPLES.

PRESENT.

Գործող [or գործող] working.

PAST.

Գործեր or գործած having wrought.

FUTURE.

Գործելու about to work.

REGULAR VERB.

PASSIVE VOICE.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

Կը գործուիմ *
Կը գործուիս
Կը գործուի

Կը գործուինք
Կը գործուիք
Կը գործուին

IMPERFECT.

Կը գործուէի
Կը գործուէիր
Կը գործուէր

Կը գործուէինք
Կը գործուէիք
Կը գործուէին

AORIST.

Գործուեցայ
Գործուեցար
Գործուեցաւ

Գործուեցանք
Գործուեցաք
Գործուեցան

PERFECT.

Գործուած եմ
Գործուած ես
Գործուած է

Գործուած ենք
Գործուած էք
Գործուած են

որ Գործուեր եմ

PLUPERFECT.

Գործուած էի
Գործուած էիր
Գործուած էր

Գործուած էինք
Գործուած էիք
Գործուած էին

որ Գործուեր էի

FIRST FUTURE.

Պիտի գործուիմ
Պիտի գործուիս
Պիտի գործուի

Պիտի գործուինք
Պիտի գործուիք
Պիտի գործուին

որ Գործուելու եմ

* Also written կը գործըլիմ , կը գործըլիս , &c.

SECOND FUTURE.

Պիտի գործուած ըլլամ

Պիտի գործուած ըլլանք

Պիտի գործուած ըլլաս

Պիտի գործուած ըլլաք

Պիտի գործուած ըլլայ

Պիտի գործուած ըլլան

IMPERATIVE MOOD.

Թո՛ղ գործուիմ

Թո՛ղ գործուինք

Գործուէ՛

Գործուեցէ՛ք

Թո՛ղ գործուի

Թո՛ղ գործուին

SUBJUNCTIVE MOOD.

PRESENT AND FIRST FUTURE.

Գործուիմ

Գործուինք

Գործուիս

Գործուիք

Գործուի

Գործուին

IMPERFECT.

Գործուէի

Գործուէինք

Գործուէիր

Գործուէիք

Գործուէր

Գործուէին

PERFECT AND SECOND FUTURE.

Գործուած ըլլամ

Գործուած ըլլանք

Գործուած ըլլաս

Գործուած ըլլաք

Գործուած ըլլայ

Գործուած ըլլան

PLUPERFECT.

Գործուած ըլլայի

Գործուած ըլլայինք

Գործուած ըլլայիր

Գործուած ըլլայիք

Գործուած ըլլար

Գործուած ըլլային

FIRST FUTURE.

Գործուելու ըլլամ

Գործուելու ըլլանք

Գործուելու ըլլաս

Գործուելու ըլլաք

Գործուելու ըլլայ

Գործուելու ըլլան

POTENTIAL or CONDITIONAL MOOD.

IMPERFECT.

Պիտի գործուէի

PLUPERFECT.

Պիտի գործուած ըլլայի

INFINITIVE MOOD.

PRESENT.

Գործուիլ, գործուելու &c.

PERFECT.

Գործուած ըլլալ, ըլլալու, &c.

PARTICIPLES.

PRESENT. Գործուող

PAST. Գործուած or գործուեր

FUTURE. Գործուելու

OF VERBS TERMINATING IN ՎԼ, ԻՎ, and ՈՒՎ.

Verbs in *ալ* preserve the *ա* throughout the Indicative, Imperative, Subjunctive, Potential and Infinitive Active; as *կարդալ* to read, Pres. Ind. *կը կարդամ, կը կարդաս, կը կարդայ. կը կարդանք, կը կարդաք, կը կարդան*. Imp. *կը կարդայի, կը կարդայիր, կը կարդար, &c.* Aor. *կարդացի &c.* The present and Past Participles generally take an additional syllable derived from the form of the Aorist; as *կարդացող, կարդացեր, կարդացած*. The last two appear of course in the compound tenses of the Verb. The Passive Voice also exhibits this additional syllable; as *կը կարդացուի* it is read.

Verbs in նալ generally make the Aorist Indicative in ցայ and the Imperative in ցիր, as մոռնամ *to forget*, մոռցայ, մոռցիր. But բանամ makes բացի and բաց:

Those in իլ are generally declined like the Passive voice; as կըխօսիմ *I speak*, կըխօսիս, կըխօսի, &c. Imp. կըխօսէի, Aor. խօսեցայ, Imperative խօսէ, Participles խօսող, խօսեր, խօսած. But some, especially those which terminate in նիմ preceded by a consonant change that termination into այ for the Aorist and into իր for the Imperative; as մեռնիլ *to die*, Aor. մեռայ, Imp. մեռիր.

I believe the only verb in ուլ now in use is թողուլ *to leave or permit*, which preserves its proper vowel and like verbs in ամ has the additional syllable in the Present and Past Participles; thus կըթողում, կըթողուս, կըթողու. կըթողունք, կըթողուք; կըթողուն: Imp. կըթողուի, Aor. թողուցի, Participles թողուցող, թողուցեր, թողուցած.

COMPARATIVE VIEW OF THE DIFFERENT CLASSES OF REGULAR VERBS.

In order to aid the learner in becoming familiar with the forms of these different classes of verbs, a table is subjoined exhibiting several examples of each kind with their principal forms.

TABLE OF THE PRINCIPAL FORMS OF VERBS.

Infinitive	Aor. Ind.	Imperative	Pres. Part.	Past Part.
Գործել to work	գործեցի	գործէ	գործող	գործած or գործեր
Կանչել to call	կանչեցի	կանչէ	կանչող	կանչած or կանչեր
Կնքել to seal	կնքեցի	կնքէ	կնքող	կնքած or կնքեր
Համբերել to be patient	համբերեցի	համբերէ	համբերող	համբերած or համբերեր
Verbs terminating in ել.				
Աւելցնել to add	աւելցուցի	աւելցուց	աւելցնող	աւելցուցած or աւելցուցեր
Խնայեցնել to craze	խնայեցուցի	խնայեցուց	խնայեցնող	խնայեցուցած or խնայեցներ
Մոռցնել to cause to forget	մոռցուցի	մոռցուց	մոռցնող	մոռցուցած or մոռցուցեր
Սևեցնել to blacken	սևցուցի	սևցուց	սևցնող	սևցուցած or սևցուցեր
Causative verbs ending in ցնել.				
Աղալ to grind	աղացի	աղա	աղացող	աղացած or աղացեր
Չգալ to feel	չգացի	չգա	չգացող	չգացած or չգացեր
Լալ to cry	լացի	լաց	լացող	լացած or լացեր
Խնդալ to laugh	խնդացի	խնդա	խնդացող	խնդացած or խնդացեր
Verbs in ալ generally.				

Infinitive	Aor. Ind.	Imperative.	Pres. Part.	Past Part.
Պտռնալ to turn	դարձայ	դարձի՛ր	դարձող	դարձած օր դարձեր
Օլորմանալ to wonder	զարմացայ	զարմացի՛ր	զարմացող	զարմացած օր զարմացեր
Հծնալ to mount	հծայ	հծի՛ր	հծնող	հծած օր հծեր
Ուրացալ to deny	ուրացայ	ուրացի՛ր	ուրացող	ուրացած օր ուրացեր

Verbs in ել (and նել preceded by a vowel).

Աշխատիլ to toil	աշխատեցայ	աշխատէ	աշխատող	աշխատած օր աշխատեր
Ապաւինիլ to trust	ապաւինեցայ	ապաւինէ	ապաւինող	ապաւինած օր ապաւիներ
Խոստովանիլ to confess	խոստովանեցայ	խոստովանէ	խոստովանող	խոստովանած օր խոստովաներ
Հրատարիլ to quit	հրատարեցայ	հրատարէ	հրատարող	հրատարած օր հրատարեր

Verbs terminating in նել preceded by a consonant.

Անցնիլ to pass	անցայ	անցի՛ր	անցնող	անցած օր անցեր
Հասնիլ to arrive	հասայ	հասի՛ր	հասնող	հասած օր հասեր
Համանիլ to be exhausted	համայ	համի՛ր	համնող	համած օր համեր
Մեռնիլ to die	մեռայ	մեռի՛ր	մեռնող	մեռած օր մեռեր

Verbs in *սի*.

Թռչել or Թռիլ to fly	Թռայ	Թռէ or Թռիր	Թռչող or Թռող	Թռած or Թռեր
Կորնչիլ to be lost (See also <i>կորսուիլ</i> below.)	կորայ	կորիր	կորնչող	կորած or կորեր
Հանգչիլ to repose	Հանգչեցայ	Հանգչէ	Հանգչող	Հանգչած or Հանգչեցած
Մարտնչիլ to fight	մարտնչեցայ	մարտնչէ	մարտնչող	մարտնչած or մարտնչեր
Փախչիլ or փախիլ to flee	փախայ	փախիր or փախէ	փախչող or փախող	փախած or փախեր

Verb in *ուլ*

Թողուլ to leave	Թողուցի or Թողի	Թող	Թողող	Թողուցած , Թողուցեր , Թողած or Թողեր
------------------------	-------------------------------	------------	--------------	--

Passive verbs.

Գործուիլ to be wrought	գործուէ	գործուող	գործուած or գործուեր
Գրուիլ to be written	գրուէ	գրուող	գրուած or գրուեր
Խրկուիլ to be sent	խրկուէ	խրկուող	խրկուած or խրկուեր
Կորսուիլ to be lost	կորսուէ	կորսուող	կորսուած or կորսուեր
Պահուիլ to be kept	պահուէ	պահուող	պահուած or պահուեր

NEGATIVE VERBS.

The negative of the auxiliary *Է՛մ* is formed by prefixing the letter *չ* ; as *չԷ՛մ* *I am not*, *չէ* *he, she, or it is not*. The same rule applies to *կայ* *there is*, and to *ուսնիմ* *I have* ; as *չկար* *there was not*, *չուսնինք* *we have not*, Also substantially to all the tenses of the regular Verb* except the Present and Imperfect Indicative. The Negative form of these two tenses is obtained by prefixing the Negative of the auxiliary verb for these two tenses to a participial form ending in *ր* and derived from the root by changing its final *լ* into that letter, as *չԷ՛մ բաւար* *I do not open*, *չԷ՛մ թողուր* *I do not leave*. If the verb terminate in *ել*, this participle, though Present in signification, coincides in form with the Past Participle in *եր*, as *չԷ՛մ գործեր* ; if in *ալ*, *իլ*, or *ուլ*, it does not ; as *չԷ՛մ յուսար*, Past Participle *յուսացեր*, *չԷ՛մ տանիր*, Past Participle *տարեր*, *չԷ՛մ թողուր*, Past Participle, *թողուցեր* :

In the 3d pers. Sing. of the Present tense the Auxiliary is dropped, and the Participle only appears with the negative prefix.

Some writers instead of uniformly employing a simple *չ* use *չի* (as a separate word) when the verb begins with a consonant and *չ* (as a prefix) only when it begins with a vowel ; thus, *չի կայ* *there is not*, *չի տեսայ* *I did not see*. But *չկայ* and *չտեսայ* appear to be in accordance with the most approved usage.

In tenses formed by a participle and an auxiliary the negative prefix is attached to the auxiliary and not to the participle. In the Future it may be attached either to *պիտի* or to the verb. The latter is most approved.

It will be sufficient to give the forms of the negative verb for the Indicative Mood ; thus

* For the negative form of the Imperative see below.

PRESENT TENSE.

Sing.

Չեմ գործեր ,
 Չես գործեր ,
 Չգործեր .

I am not working,
 thou art not working,
 he is not working ;

Plur.

Չենք գործեր ,
 Չէք գործեր ,
 Չեն գործեր :

we are not working,
 ye are not working,
 they are not working.

Imp. չէի գործեր , չէիր գործեր , չէր գործէր , &c.

Aor. չգործեցի , չգործեցիր , չգործեց , &c.

Perf. գործած չեմ , գործած չես , գործած չէ , &c.

Plup. գործած չէի , գործած չէիր , &c.

First Fut. պիտի չգործեմ , պիտի չգործես , պիտի չգործէ , &c. or չպիտի գործեմ , &c.

Second Fut. գործած պիտի չըլլամ or գործած չպիտի ըլլամ .

The negative particle for the 2d person of the *Imperative* is not չ but մի' . (Compare the Greek μή) . The form of the verb in that person is derived from the Infinitive by changing its final լ into ր for the Singular and into ք for the Plural.

The paradigm of the Imperative negative verb will therefore stand thus ;

Sing.

1 Թո՛ղ չգործեմ ,
 2 Մի՛ գործեր ,
 3 Թո՛ղ չգործէ ,

let me not work,
 do not (thou) work,
 let him not work ;

Plur.

1 Թո՛ղ չգործենք ,
 2 Մի՛ գործէք ,
 3 Թո՛ղ չգործեն :

let us not work,
 do not (ye) work,
 let them not work.

IMPERSONAL VERBS.

These are regularly conjugated so far as the third person singular is concerned ; thus *կ'անձրևէ* *it rains*, Imperfect *կ'անձրևէր* *it was raining*, Aorist *անձրևեց* *it rained* or *has rained*, First Future *պիտի անձրևէ* *it will rain*, &c.

Կայ *there is* is used only in the Present and Imperfect tenses of the Indicative Mood. Unlike other impersonal verbs, it has a plural form, as follows.

Present Sing. *կայ* *there is* Plur. *կան* *there are*.

Imperfect Sing. *կար* *there was*, Plur. *կային* *there were*.

Intransitive verbs sometimes exhibit a Passive form, used impersonally, and denoting the *possibility* of performing the action expressed by those verbs ; thus *կ'ելլուի* *it is possible to go up*, from *ելլել* *to go up*, *կ'երթուի* or *կ'երդացուի* *it is possible to go*, from *երթալ* *to go*. (Comp. the Latin *curritur*.) They are used for the most part with a negative ; as *չերթացուիր* *it is impossible to go*.

DERIVATIVE VERBS.

By adding *անալ* or *անալ* to almost any adjective a verb may be formed, signifying to acquire the quality expressed by the adjective ; e. g. from *բարձր* *high* comes *բարձրանալ* *to be elevated*, from *աղքատ* *poor* comes *աղքատանալ* *to become poor*, &c.

Verbs ending in *ցնել* or *ցուել* are *Causative*, and are derived, generally from Neuter, but in a few instances from active verbs by changing the termination of the Aorist, *ցի*, *ցայ*, or *այ* when that tense has not *ց* in its last syllable, into *ցնել* ; as *կարդալ* *to*

read, Aor. *կարդացի*, Causative verb *կարդացընել* to cause to read, to instruct in reading; *մոռնալ* to forget, Aor. *մոռցայ*, Caus. v. *մոռցընել* to cause to forget; *հասնիլ* to arrive, Aor. *հասայ*, Caus. v. *հասցընել* to cause to arrive; *ուտել* to eat, Aor. irreg. *կերայ*, Caus. v. *կերցընել* to cause to eat, to feed.

Those verbs which do not form Causatives, supply their place by the various forms of *տալ* to give, here in the sense of to cause, with their own Infinitive; e. g. *գործել տալ* to cause to work, to set at work, *գործեցընել* not being authorized by good usage. So *ելլել* to rise, though a neuter verb has no Causative, and consequently we must say *ելլել տալ*; or the place of this phrase may be supplied by some other verb, as *վերցընել* or *հանել*. We may also say *վերցընել տալ*, *մեռցընել տալ* to employ another to raise, to kill, &c.

IRREGULAR VERBS.

These are not numerous, and their anomalies are chiefly confined to the Aorist Indicative, the Imperative and the Participles. The Present Imperfect and Future of the Indicative, and the simple tenses of the Subjunctive, are uniformly regular. The compound tenses, of course, follow the Participles.

Those Aorists which end in *այ* are declined like the Aorist of Passive verbs. Thus *եկայ*, *եկար*, *եկաւ*, *եկանք*, *եկաք* *եկան*. Those ending in *ի* also take *աւ* in the third person singular; as *առի*, *առիր*, *առաւ*, *առինք*, *առիք*, *առին*. But *գացի* becomes in the third person Sing. *գնաց*.

LIST OF IRREGULAR VERBS WITH THEIR PRINCIPAL PARTS.

Infinitive.	Aor.	Imper.	Pres. Part.	Past Part.
Լնել to take	առի	ան	առնող	առած or առեր
Գալ to come	եկայ	եկո՛ր or եկո՛ւր	եկող or գալող	եկած or եկեր
Գիտել or գիտ- նալ to know	գիտցայ	գիտցի՛ր	գիտցող	գիտցած or գիտ- ցեր
Գտնել to find	գտայ	գտի՛ր	գտնող	գտած or գտեր
Դնել to put	դրի	դի՛ր	դնող	դրած or դրեր
Ելլել or ելլալ to rise	ելայ	ելի՛ր or ել	ելող	ելած or ելեր
For եմ see ըլլալ.				
Երթալ to go	գացի or գնացի	գնա՛	գացող գնացող or երթող	գացած or գացեր
Չարնել to strike	զարկի	զարկ	զարնող	զարկած or զար- կեր
Ըլլալ to be	եղայ	եղի՛ր	եղող or ըլլող	եղած or եղեր
Ընել to do	ըրի	ըրէ՛	ընող	ըրած or ըրեր
Ըսել to say	ըսի	ըսէ՛	ըսող	ըսած or ըսեր
Թքնել to spit	թքի or թուքի	թո՛ւք	թքնող	թքած, թուքած, թքեր or թուքեր
Իյնալ to fall	{ ինկայ ընկայ	{ ինկի՛ր ընկի՛ր	{ ինկող իյնող	{ ինկած, ինկեր, ընկած or ընկեր
Իջնել to des- cend	իջայ	իջի՛ր	իջնող	իջած, or իջեր
Մտնել to enter	մտայ	մտի՛ր	մտնող	մտած or մտեր
Ուտել to eat	կերայ	կեր	ուտող	կերած or կերեր
Տալ to give	տուի	տո՛ւր	տուող	տուած or տուեր
Տանիլ to carry	տարի	տար	տանող	տարած or տարեր
Տեսնել to see	տեսայ	տես՛ or տեսի՛ր	տեսնող	տեսած or տեսեր

The Passive of *դնել* is *դրուիլ*, of *տալ*, *տրուիլ* (or *տացուիլ*) and of *տանիլ*, *տարուիլ*. *Դնել* has no proper passive, but *ըլլալ* is employed instead in the sense of *to be done*.

USE OF THE TENSES.

The Present ordinarily designates either present or habitual action ; as *կը գրեմ* *I am writing*, or simply *I write*. It is not unfrequently however used as a Future, especially in giving a promise ; as *կ'երթամ* *I will go* ; also as a Potential ; as *կը կարդացուի* *it can be read, it is legible*, *կ'ըլլայ* *it can be done*.

The Imperfect expresses

(a) Action past, but incomplete at the time referred to ; as *կը կարդար* *he was reading* ;

(b) Repeated action ; as *կը քարոզէր* *he was in the habit of preaching* ;

(c) Conditional action ; as *կու տայի թէ որ . . .* *I would give, or I would have given, if . . .*

The *Aorist* or *Simple Preterite* is the historic tense. It states an action as completed in past time, specified or not, and having or not having a relation to the Present ; as *գրեցի* *I wrote, or I have written*.

The *Perfect* or *Compound Preterite* seems to express primarily the idea of *being in the position of one who did or has done any thing*. Thus *գրած եմ* or *գրեր եմ*, (lit. *I am having written*) *I occupy the position of one who wrote or has written*. That this tense has not always the same reference to the present time which our English Perfect has, is evident from the fact that it is used with specifications of Past time, when the state of things implied by the recorded action continues ; thus *Երկուշաբթիէն գեղը գացեր է*, *As long ago as*

Monday he went to the country (and remains there still).

Hence the Aorist and Perfect may often be used indifferently ; as ‘*Նամակները գրեցիր*, or *գրած ես*, *Have you written the letters ?* *գրեցի*, or *գրած եմ*, *I have written them ;* the former referring simply to the action performed, the latter alluding to the condition of the actor after having accomplished his task.

This secondary or indirect mode of bringing out the idea of a past action gives rise to another use of their Perfect, viz. to state a fact, of which the narrator has not been an eye-witness, or which he has learned from circumstantial evidence. Thus if I say *Յովհաննէս գրեր է աս նամակը*, it means *I have been informed* or *I have reason believe that John wrote this letter ;* but if I say . . . *գրեց* . . . then every Armenian will understand me as affirming that I saw him write it, or at least that I know the fact in the most positive manner. See also the remark on *եղեր*, p. 51.

Of the two participial forms from which this tense is compounded, the one in *ած* possesses more of an adjective character than that in *եր* ; (hence the use of such phrases as *իմ ծախած տունս* *the house which I sold*, the form in *եր* not being employed in a similar way ;) and to this we may perhaps attribute the fact that the Perfect with a negative employs exclusively the form in *ած* ; as *գրած չեմ* ; *I have not written*. We cannot say *գրեր չեմ*, and *չեմ գրեր* is Present ; though colloquially the *չ* of the negative Perfect is sometimes prefixed to the participial form, and then either ending may be used indifferently ; thus *չգրած եմ*, or *չգրեր եմ*, *I have not written*.

OF CERTAIN PARTICLES OCCASIONALLY APPENDED TO VERBS.

The syllable *կոր* is colloquially added to the several persons of the Present and Imperfect tenses of verbs to give emphasis ; as *կը բանամ կոր* *I am actually now opening*, *կը գործես կոր* *thou art actually working*, &c.

The syllable *նէ* is frequently added to verbs in the Subjunctive Mood ; as *Ո՛վ որ գործէ նէ* *whoever work* ; also to the Indicative, giving it the force of a Subjunctive ; as *Ուր որ կերթաս նէ* *wherever you go* ; sometimes it has the sense of *թէ որ* *if*, and in that case *թէ որ* may be omitted ; as *Թէ որ ըսես նէ* or simply *ըսես նէ* *If you say*.

Եղեր, the Past Participle of the Verb *ըլլալ* *to be*, (like the Turkish *imish*) appended to a verb in the Present or a past tense, implies that the fact stated is not one of which the narrator has been an eye-witness, but that he has been informed of it by some one else, and is nearly equivalent to *I am informed*, or *It must be that* ; Thus *Թագաւորը կու գայ եղեր* *I understand that the King is coming*.

Մի appended to verbs is interrogative ; as *կու գաս Մի* *are you coming?*

All these particles belong to the language of conversation, rather than to that of books. Indeed the best writers now entirely avoid them.

ADVERBS.

Adverbs are either

1 Primitive ; as *հիմա* *now*, *երէկ* *yesterday*, *վաղը* *to-*

morrow, միշտ always, հոս here, հոն there, այո yes, ոչ, չէ, no, &c. or

2 Derived from other parts of speech ; e. g.]

(a) Adjectives without change ; as շատ much, քիչ little, սուտ falsely, անողորմ unmercifully, անյոյս hopelessly, &c.

(b) Adjectives with the termination պէս or բար joined by a union vowel, generally ա ; as հոգևորապէս spiritually, from հոգևոր spiritual, յիմարաբար foolishly, form յիմար foolish. Adjectives having է in their last syllable change it into ի in the Adverbs derived from them ; and those having ի or ու drop them ; as անգէտ ignorant, անգիտաբար ignorantly, սաստիկ vehement, սաստկապէս vehemently, ծածուկ secret, ծածկաբար secretly. Compare the changes occurring in the declension of nouns. See p. 18.

(c) Nouns in the Instrumental case ; as գիշերով by night, ցորեկով by day ; սրտով heartily, անիրաւու թեամբ unjustly, անգիտութեամբ ignorantly. Sometimes the form of the Ancient Armenian Instrumental is preserved ; as կարգաւ in an orderly manner, կարծեօք by conjecture.

(d) Nouns in the Ablative case ; as շատոնցմէ or շատոնցուընէ of a long time, a long time ago, աւտուընէ ever since morning, or with a form derived from the Anc. Arm. Abl. Plur. աւտուանց in the morning, գիշերուանց by night.

(e) Nouns resembling the form of the Genitive, but, by an ellipsis of 'ի in, having the force of the ancient Commorative or Locative case ; as մութուն in the dark, ցորեկին in the day time, մութնուլուսուն at dawn, կէս գիշերին at midnight.

(f) Nouns repeated ; as տուն տուն *from house to house*, քաղաք քաղաք *from city to city*.

(g) The names of languages terminating in րէն and derived from gentile nouns ; as Հայերէն *in Armenian*, Յունարէն *in Greek*, Անգղիարէն *in English* &c. Somewhat resembling these are also մարդկօրէն *humanly*, ոամկօրէն *vulgarly*, &c. although these are perhaps from օրէն in the sense of *custom, manner*.

(h) Adjectives or adjective pronouns and nouns combined ; as զուր տեղը *in vain*, ան ատենը *then*.

(i) Infinitives (as Gerunds) in the Instrumental case, with or without the negative prefix ; as չգիտնալով *ignorantly*, չմտածելով *thoughtlessly*, ուղելով *with pleasure*.

Adverbs admit a diminutive termination as well as Adjectives ; as կանուխկեկ *rather early*, ուշկեկ *rather late*.

They are sometimes repeated, especially those which have not more than two syllables, to express emphasis ; as շուտ շուտ *very quickly*, ուշ ուշ *very late*.

PREPOSITIONS.

With the exception of a few retained from the Anc. Arm. (as ըստ *according to*, առանց *without*) they should rather be called Postpositions, since they uniformly follow the nouns or pronouns which they govern.

Համար *on account of*, requires the Dative, as ինձի համար *for my sake*, or *on account of me*.

Սօսիկ *near*, and մինչև *until*, the Dative.

Իտ *with*, the Genitive or Dative.

Ետև *after, behind*, the Genitive, or Ablative.

Ետքը after (in time), the Ablative. So also **հեռու** far from, **զատ** or **'ի զատ** besides, **գաղտնուկ** without the knowledge of, (*clam*).

Most others take the Genitive; as **առջև** before, **տեղ** instead of, **առանց** without, **դիմաց** opposite, **տակ** under, **վրայ** upon, **դէմ** over against, **մէջ** in, within, **ձեռք** by means of, **պէս** like, **քով** near, **ըստ** according to.

CONJUNCTIONS.

Copulative, **և**, **ու** and, **նաև** also, **ալ** too.

Disjunctive, **կամ**, **թէ** either, or, **կամ—և կամ**, **թէ—և թէ**, either—or.

Conditional, **թէ որ**, **եթէ** if, **նէ** (after verbs) if, although.

Concessive, **թէ և**, **թէպէտ**, **թէպէտ և** although, **ոչ միայն** not only.

Adversative, **բայց**, **այլ**, **հաստատ**, **սակայն**, but, yet, **այլ և** but also, **այսու ամենայնիւ** nevertheless.

Diminutive, **գոնէ**, at least.

Causal, **իւրեւ որ**, **քանզի**, **վասն զի**, because, **որ** that, because, **որովհետև** whereas.

Rational, **ուրեմն** therefore.

Final, **որ** that, **որպէս զի** in order that.

[INTERJECTIONS.

Of calling, **հի**, **հ**, **հայ**, **հա**, **Օ!** **ծօ** (addressing a male), **քո** (addressing a female) **հո!** **հալո!**

Of encouraging, **անգ**, **օն** come on! go to!

Of praise, **վայ**, **է**, **հ** how fine!

Of pity, **վախ**, **լայ** (frequently repeated thrice), **ահ**, **ախահ** alas! **ու**! **մեղք** what a pity! **վախ** or **վայհ վայհ** ah!

Of grief, **ահ**, **վահ**, how sorry I am!

Of desire, **երեսի**, **երանի**, **երանի թէ**, **ըլլայ թէ**, **հըր է որ**, **հըր էր որ** oh that! would that!

PART. III.

SYNTAX.

The following peculiarities of construction in Modern Armenian deserve notice.

1. Adjectives uniformly precede the Substantives which they qualify ; as *ամէն բան every thing*. The only exception to this rule is presented by a very few phrases borrowed from the Ancient Armenian ; as *Հոգին Սուրբ the Holy Spirit*.

2. Numerals implying plurality are usually construed with Nouns in the singular ; as *չորս մարդ four men, իրեք հոգի three persons*. When the Plural form is employed, it is more emphatic, and sometimes implies that the persons or things spoken of are viewed separately and individually. Thus *իրեք օրը means the space of three days ; իրեք օրերը may be used to signify the three several days, or the several periods of three days each*.

3. In like manner when no numeral is employed, but when other words, as a pronoun or a verb, imply plurality, the noun is usually put in the singular ; as *դուք ամէնքդ եղբայր էք all ye are brethern, [Թագաւորին մէկը a certain king (i. e. one of the kings), մարդուն մէկը a certain man*.

4. A verb having a Plural nominative is often put in the Singular ; as *աչքերս կը գոցուի my eyes keep shut-*

ting, բերնին շողիքները վազեց *the saliva ran from his mouth.*

The same is frequently the case when several nouns in the singular form the subject of the verb ; as գլուխս՝ սիրտս՝ կուրծքս կը ցաւի *my head, stomach and breast ache.*

5. The Past Participle of Active verbs, terminating in ած, is construed with a Genitive of the noun or pronoun designating the *agent*, and with another noun designating the *object* of a Past action referred to ; as իմ շինած տունս *the house which I built or have built,* անոնց կարդացած գիրքերը *the books which they read or have read.*

6. The same Participle of Passive or Neuter verbs is construed in a similar way, the noun then designating time or place ; as հոն եղած օրս *the day when I was there,* ժամացոյցին գտնուած տեղը *the place where the watch was found.*

7. A noun or pronoun in the Accusative, governed by an active verb, may be placed either before or after the verb, but more usually precedes it ; as զիս կը սիրէ (or կը սիրէ զիս) *he loves me ;* իր գործը կատարեց (or կատարեց իր գործը) *he completed his work.*

8. There is a class of active verbs compounded of a noun and a verb, which though written separately, constitute only a kind of compound verb, and require an Accusative ; as զանց կրնէ իր գործը *he neglects his work,* համարդ բերան սորվեցար *have you learned your lesson by heart ?*

9. For the cases of Nouns and Pronouns required by Prepositions, see p. 53. The reason why they so frequently govern the Genitive appears to be that they are (as in Hebrew) radically Substantives. Thus մէջ *in* may be regarded as a noun, *the midst*, and therefore as naturally requiring a Genitive ; as տանը մէջ *the*

midst of the house, in the house. In like manner *առջևը* that which is before, *տակը* that which is under, *քովը* the side, hence *what is at the side, near, &c.*—This view accounts also for the fact that they sometimes appear in a plural form, as *մէջերը*, *տակերը*, *քովերը*, signifying *somewhere in, somewhere under, &c.* Thus *սեղանին տակերը նայէ* look around under the table.

10. A simple Accusative is often used (by ellipsis of the Anc. Arm. 'ի) where we employ *in, at, to, or into*; as *իմ նայրս որ երկինքն է* my Father who is in heaven, *Պօլիս կը նստին* they reside at Constantinople, *տուն եկաւ* he came into a house, *գիւղը կ'երթամ* I am going to the village.

11. An Ablative without a preposition sometimes signifies *after*; as *իրեք օրէն* after three days, i. q. *իրեք օրէն ետքը*.

PART IV.

MISCELLANEOUS REMARKS AND IDIOMATIC PHRASES.

1. Respecting the order of words in a sentence some remarks have already been made. See. pp. 49, 51 & 52. It may be remarked in general that the Mod. Arm. in this respect agrees nearly with the Turkish, and varies widely from the European languages and from the Ancient Armenian. Usually, in complex sentences, the circumstances of place and time are first introduced; then comes the subject, preceded by its adjective if it have one; then the object of action; then frequently the circumstances of manner or instrument (although these admit of considerable latitude in their collocation), and last of all the verb; thus *Լսոր քաղաքիս փողոցներուն մէկուն մէջ՝ իրեք հոգի իրարու դէմ հրացաններ*

Կը պարպէին, *To day three persons were firing pistols at each other in one of the streets of this city.* Սինա լեռը Իսրայէլի որդւոցը համար Տէրոջը Սփսխելի պատուիրած պատուիրանքները ասոնք են, *These are the commandments which the Lord commanded Moses for the children of Israel in Mount Sinai.*

2. The Copulative *and* is often omitted; as Լքալից ցէք՝ բերէք ինձի, *Loose them and bring them to me.* (Matt. 21 : 2.)

3 Adjectives are formed from Prepositions by the addition of *ի*; as վրայ *upon*, վրայի *which is upon*, ներս *within*, ներսի *that which is within, internal.*

4. Proper names when transferred from Greek to Armenian change β into μ ; as 'Αβραάμ, Լբրահամ; γ into φ , as Γαλιλαία, Վալիլեայ; δ into η , as 'Ιούδας, Յուդայ; θ into β , as 'Ροῖθ, Հռոբ; ι initial when followed by a vowel into $\jmath$, as 'Ιησοῦς, Յիսուս; κ into η , as 'Ισαάκ, Իսահակ; λ frequently into η , as Σολομών, Սողմոն; π into ω and τ into $ս$, as Πέτρος, Վեարոս; ϕ into ψ , as Φίλιππος, Փիլիպոս; and χ into φ , as Χριστός, Վրիստոս: It is worthy of remark that these letters without exception occupy corresponding places in the respective alphabets. Besides, μ is sometimes, especially in the East, pronounced as *b*, φ as *g* hard, η as *d*. This pronunciation is now esteemed vulgar. Still its existence, together with the usage pointed out above, seems to indicate that a considerable change has taken place in the pronunciation of the Armenian letters.

5. The spoken Armenian has, in common with the Turkish, the singular usage of repeating nouns and adjectives (and occasionally other parts of speech) substituting in the repetition a $\jmath$ for the first letter of the word if it begin with a consonant, and prefixing a

Մ if it begin with a vowel, for the purpose of *generalizing* the idea contained in the word so repeated; thus Վիրք Վիրք փնտռեցի չգտայ, *I sought for books or any thing of the kind, but found none*; Խանութ մանութ չմնաց, բոլորը այրուեցաւ, *Not a shop or any thing like one remains, every thing has been burnt*; Բնած տունդ հոր մոր չունի՞, *Has the house which you have taken no well, cistern, fountain, &c?* Զաց բեր՝ չոր մոր ըլլայ, *Bring bread, no matter if it be somewhat dry or crumbled*. Sometimes an ու appears between the two forms; as ծուռ ու մուռ *zigzag, serpentine*, սուտ ու մուտ *crafty, wily*. When a word commences with Մ the same result is sometimes produced by changing a vowel; as Սաղ մուղ չմնաց, *Not a hair nor any thing like one was left*, Սանր մունր (vulg. մանտր մունտր) բաներ, *Little trifling matters*.

6. Sometimes բ takes the place of լ in colloquial language; Չեմ կրնար բերեր, *I cannot bring*. Somewhat resembling this are such expressions also as չկրցայ բերեր էի, չկրցանք բերեր էինք, which have perhaps originated in combining the two ideas *could not bring* and *would have brought*, q. d. բերեր էի (in the sense of պիտի բերէի) բայց չկրցայ •

7. Though the Armenian language, etymologically considered, appears to stand by itself, having no such close relation to any other language of the great Indo-European family as the French has, for instance, with the Italian, or the Bulgarian with the Russian, &c. still its vocabulary exhibits some resemblances to other languages, both Asiatic and European, which are deserving of notice. The following may serve as specimens.

HEBREW AND COGNATE DIALECTS.

- Գաղաթ , Heb. *kodkod*, crown, summit.
 Օնհ , Heb. *zevakh*, sacrifice.
 Հաշիւ , a reckoning, Heb. *khashav*, to reckon.
 Ծում , Heb. *tsum*, fasting.
 Ծրար , Heb. *tseror*, a bundle.
 Մաքս , Heb. *mekes*, tribute.
 Շուշան , Heb. *shushan*, a lily.
 Ուժ , Heb. *oz*, strength.
 Սիւն , a column, Heb. *tsiun*, a monument.
 Յամաք , dry land, Heb. *tsamak*, to be dry.
 Քահանայ , Heb. *kohen*, Chald. (emph. st.) *kahana*, a priest.
 Քարոզ , Chald. *karoz*, a herald.
 Քուրմ , Heb. Plur. *kemarim*, Syr. *koomar*, an idolatrous priest.
 Ազատ , Pers. *azad*, free.
 Չէթ , Arab. *zeit*, olive oil.
 Կշան , Pers. *nishan*, a sign.
 Տրտուժ , sad, Pers. *derd*, sadness.
 Ուխտ , Arab. *akhd*, covenant.

GREEK AND LATIN.

- Անկիւն , ἀγκών, a corner.
 Աստղ , ἀστὴρ, a star.
 Օյգ , ζεύγος, a yoke, a pair.
 Լոյս , *lux*, light.
 Կին , γυνή, a woman, a wife.
 Մայր , μήτηρ, *mater*, mother.
 Երրորեւ , hortor, to exhort.
 Կաւ , ναῦς, *navis*, a ship.

Պնակ , πινάκιον, a plate.

Պռնիկ , πόρνη, a harlot.

Սերմ , semen, seed.

Տամ , δίδωμι, do, to give.

Բույէ , ῥοπή, an instant.

ENGLISH (AND COGNATE MODERN DIALECTS.)

Ղառնակ , to turn.

Ղուռ , door.

Լափել , to lap.

Կար , carriage, car.

Կատու , cat.

Կով , cow.

Սիս , meat.

Շերտ , shred.

Ո՞ր , Ո՞վ , who ?

Ոտն , foot.

Վատ , bad.

Փռնիկ , bunch.

The introduction of such words as եկեղեցի , ἐκκλησία, կանոն , κανὼν, չեթանոս , ἔθνος, չերեւիկոս , αἵρετικὸς, &c. after the introduction of christianity, is easy to be accounted for, and implies nothing whatever in regard to the original structure and relations of the language.

SALUTATIONS.

On meeting in the morning, Բարի լոյս , *Good morning!* the answer to which is Ըստով թառնիս , *The blessing of God!*

In the middle of the day Բարեւ , or Բարեւ ձեզի , or Բարով is sometimes employed when in English we should still say *Good morning!* The answer is the same as above.

On meeting in the evening Բարի երեկոն , *Good evening!* Reply as above.

At parting, the person who leaves says, Ստորեւ ,

րով or կեցի՞ք բարով , the reply to which is Երթա՞ք բարով , both answering to our *Good by*, or *Farewell*.

On separating in the evening Գիշեր բարի , or Բարի գիշեր , *Good night*. Answer Վեզ լոյս բարի , which extends the idea of the salutation to the morning light.

Returning after an absence one is greeted with Բարի (or բարով) եկար (or եկաք) , *Welcome!* to which he replies Բարով տեսանք , which may be rendered, *I am happy to see you*. If the newcomer has entered the room in the absence of the person whom he comes to visit, the latter on coming in makes use of the same salutation only substituting the Perfect tense for the Aorist, thus Բարի եկերես , or բարի ես եկեր .

Give my compliments to . . . . is expressed by շատ բարև ըրէ . . . . The person who is to convey them assumes the responsibility by saying Վշտուս վրայ , and acquits himself of it, when he meets the person to whom the greetings are sent, by saying, . . . ձեզի շատ բարև կ'ընէ (or ունի ,) to which the other replies Շնորհակալ եմ , *Thank you*, or Խորհող բերողը ողջ կենայ (or մնայ) , as we say, *I am much obliged both to you and to him*.

At the beginning of the new year Շնորհաւոր նոր տարի , *A happy new year*. Also Լստուած շատ տարիներու հասցունէ , Լ՛մէն տարի բարով հասնիք , (or more learnedly) Լ՛մէն տարի բարեալ խաղաղութեամբ , which phrases are also used in saluting a person on his anniversary festival, i. e. the day of the Saint whose name he bears.

At Christmas (January 6) in like manner, Շնորհաւոր ծնունդ , or, in some places, Վրիստոս ծնաւ և

յայտնեցաւ , to which one may answer, ( )ըհնեալ է ծնունդ և յայտնութիւնն Վրիստոսի , alluding to the fact that the festival of the *Manifestation* (i. e. Epiphany) and Christmas are both celebrated on the same day.

At Easter and for forty days after Վրիստոս յարեալ 'ի մեռելոց *Christ is risen from the dead*. Answer, ( )ըհնեալ է յարութիւնն Վրիստոսի , *Blessed be the resurrection of Christ*.

Beside the above, which are for set times, there is a great variety of occasional salutations, such as Լ'չքղ լոյս , *Light to your eyes!* addressed to one whose son or daughter has just been married, to parents on the birth of a child, or to those who have just welcomed a near relative or dear friend from abroad, or even received a letter from such a friend. The person to whom this salutation is addressed replies Լ'ուսով կենաս , *May you enjoy the light!* To one who enters a new dwelling the salutation is Բարով նստիս ; to one who puts on a new garment, Բարով հինցունես ; to one who is commencing an enterprise, Լ'ստուած յաջողութիւն տայ ; to one who is convalescing after an illness, Լ'նցաւոր ըլլայ ; to one who has lost a friend, Վեզի օրեր or Վլուխդ ողջ մնայ . The phrase ( )ըերդ շատ ըլլայ is often used in the same sense with Շնորհակալ եմ , *Thank you*. So also is Լ'պրիս , especially when addressed to child or an inferior.

MISCELLANEOUS IDIOMATIC PHRASES.

Նախու առած գիրքս :	The book which I bought.
Իր բնակած տունը :	The house in which he lives.

Եղած ատենը :	The time when it was done.
Վտնուած տեղը :	The place where it was found.
Ընած տեղը դիր :	Put it in the place from which you took it.
Ուզածս աս է :	This is what I wished.
Վրցածիդ չափ ըրէ :	} Do as much as you can.
Չեռքէդ եկածին չափ ըրէ :	
Ըրածը չգիտեր :	He does not know what he is about.
Հոն հասնելուդ պէս նամակ գրէ :	Write immediately on your arrival there.
Եւամացոյցս առաջ կ'երթայ :	My watch goes too fast.
Երբեմն քիչ մը ետ կը մնայ :	Sometimes it loses a little.
Կայնած է :	It has stopped.
Լարէ ուրեմն, (*խուրմիշ ըրէ) :	Wind it up then.
Կօշիկներս տար շինել տուր :	Take my boots and get them mended.
Շաբաթը երկու անգամ կու գայ :	He comes twice a week.
Երկու օրը անգամ մը :	Once in two days.
Հիմա կու գայ :	He will be here presently.
Հիմա գնաց :	He has just gone.
Հիւանդը ինտո՞ր է :	How is the sick man ?
Ինտոր էր նէ՛ անանկ է :	He is the same as he was.
Երէկուան պէս աղէկ չէ :	He is not so well as he was yesterday.

*Turkish words. See Preface.

- Հիմա առաջուրնէ՝ *տաճա
աղէկ է : He is now better than he
was.
- Ո՞ր բժիշկը կը նայի : What Doctor attends him?
- Չիւնի պէս ճերմակ է : It is as white as snow.
- Եղբօրմէս մեծ եմ : I am older than my bro-
ther.
- Ս'էկիկ մէկիկ դուրս հանէ : Take them out one by
one.
- Երկերկու հատ : Two at a time.
- Իրեք իրեք հատ : There at a time.
- Հարիւրական *փարա : A hundred paras apiece .
- Շատոնց է որ քեզ տեսած
չունիմ : It is a long time since I
have seen you.
- Կը բերէի կոր , բայց չեղաւ : I would have brought it,
but did not succeed.
- Ես չըլլայի նէ՝ պիտի խեղ-
դուէր : But for my help he would
have been drowned.
- Ս'ազ մնաց որ աչքս պիտի
ելլեր : I came within a hair's
breadth of having my
eye put out.
- Վիչ մնաց որ աչքէ մը պի-
տի ըներ զիս : He came very near caus-
ing me the loss of an
eye.
- Սիրտս մի' (or մը) նեղացու-
ներ : Do not trouble me.
- Լսիկայ ձեռք տուաւ : That was sufficient.
- Ինծի ձեռք չտար : I cannot afford it.
- Չեռք ըրաւ ինծի : He beckoned to me.
- Լչք ըրաւ անոր : He winked at him.
- Խեղքը գլուխը եկաւ : He came to his senses.
- Գլուխը նեղի գալուն պէս : }
Գլուխը քարին եկաւ նէ : }

Ազնիւ բնաւորութեան տէր մարդ մըն է :	He has a noble disposition.
Բանի տեղ չի (or չ) գներ անկայ :	He regards that as of no account.
Երեսպաշտութիւն կընէ ա- նոր :	He makes court to him.
Սիրտս ետ կուգայ :	I am sick at my stomach.
Սիրտս կ'առնէ :	I cannot eat it (on account of the sweetness or oiliness of the food).
Սիրտս կը մարի :	I am faint.
Շատ առնելիք ունիմ :	I have much due me.
Շուտով կ'առնուի :	He is easily touched.
Երեսը կախ է :	He has a sullen look.
Երեսէն *զէՏիւր [թոյն] կը կաթէ :	He is cross—he frowns.
Թէ որ ինքզինքդ սիրցունես նէ՛ ձեռքի վրայ կը բռնեն քեզ :	If you try to please them they will do well by you.
Ո՛ւր էր որ ասանկ ըլլար :	Oh that it might be so!
Գլխու վրայ կը բռնէի անի- կայ :	I paid him much honor.
Ժանիքը կախեր է :	He is out of humor.
Ինծի ժանիք կ'ընէ :	He looks awry at me.
Ո՛չ ուտելը գիտէ՛ ո՛չ պահե- լը :	He knows neither how to spend nor how to keep.
Ամէն ունեցածը մազի վրայ է :	His all is at stake.
Հասցէն գրէ :	Address the letter.
Միտքս եկաւ :	It occurred to me.
Միտքը ձգէ անկկայ :	Remind him of it.
Ըսածներս միտքդ պահէ :	Remember what I say.

Մենուն մէյմէկ հատ տաս :	Give one to each of them.
Քոզս մտալ :	He entered my service.
Գլխուն գալ :	To happen to any one.
Գլուխը պիտի չհանեն անիկայ :	They will not accomplish it.
Շունչը կտրեցալ :	He was out of breath.
Քունս աչքէս կը վազէ :	I am very drowsy.
Գլուխն 'ի վար գնաց :	It went down head foremost.
Գիտես թէ ոտքին տակը հաւկիթ կայ :	He walks as softly as if he were treading upon eggs.
Ախտուն սիրտը փրթալ :	He was overcome with fear.
Լեղիս կը պատուէր կոր :	It alarms me excessively.
Ենալ մը ինկայ որ չորս դիս կոտորեցալ :	I fell down and hurt myself all over.
Արագ գլուխդ փոխէ :	Change your clothes.
Չիէն ալ անցալ :	He outran the horse.
Մէկ զարնելուն մեղցուց :	He killed him at one blow.
Ինք իր գլխուն ըրալ (մէկ կուն չհարցուցած) :	He did it of his own accord (without consulting any one.)
Այս մտօք անուաճ :	Understood in this sense.
Խօսք բացինք :	We commenced conversation.
Խօսքի մէջ մտնալ :	To interrupt conversation.
Որչափ (or քնչ *խտար) կը քշէ :	How long will it take?
Լաց մը փրցուց :	He broke out crying.
Խօսքին վրայ կը կենայ :	He stands to his word.
Ասիկայ բանի մը չի գար :	This is good for nothing.

Մէջքէ անցուր :

Cast your eye over it.

Մասնկ գիրք ձեռքս անցած
չունէր :

Such a book I had never
seen.

Ուտելու կուգայ , բայց պա-
հելու չիգար :

It is good to eat, but will
not do to keep.

Թարթիչները ճերմակի կը
զարնեն :

His eye-lashes incline to
white.

Մոր մորթը կարմիրի կը չա-
լէ :

Its skin is reddish.

*Շախա ըրաւ :

He did it in jest.

Երկու *խաթ ըրէ *սիճիմը :

Double the string.

Տունը երկու *խաթ է :

The house is two stories
high.

Խօսք կապը տուին :

They have given a token.

Գիրքին վրան բան մը ան-
ցուր :

Put a cover on the book.

Մնկից հոն՝ անկից հոն՝ ի՞նչ
պիտի ըլլայ :

Why move it about from
place to place ?

Ո՛ւր է աս՝ ո՛ւր է ան :

What comparison is there
between this and that ?

Չանը ձունը չելաւ :

Nothing has transpired
respecting it.

Միտքը բաց տղայ է :

He is a bright boy.

Միտքը գոց տղայ է :

He is a dull boy.

Վիթը տնկեց :

He was offended.

Վիթ չփշրեր :

He will not condescend to
such a trifle.

Վիթը կախեր է :

He is drooping.

Մկանջ չկախեր :

He does not give ear.

Հիւանդ է եղեր :

He is sick (i. e. it is re-
ported or is understood that he is sick.)

- Թագաւորը հրաման ըրեր է
եղեր որ սպաննուի :
- Պզտիկ լեռները ան է ստեղծ
ծեր :
- Լեզուն քիչ մը կարճըցաւ :
- Քարը տեղը դրաւ :
- Կարը կարկտուքը պակաս
չէ :
- Օ՛ով կտրեցաւ :
- Զ ուր կտրեցայ մնացի :
- Ա ըսայէս լեռ մը ելաւ :
- Ընելիքս չմնաց :
Լ ընելիք չունիմ } I have no resource left.
- *Թօփ նետեց (Սնանկա-
ցաւ) : He has become bankrupt.
- Ի նրանս վրայ չերթար :
Լ եզուս վրայ չերթար : } I cannot bear to speak
(on so painful a subject.)
- Չեռքը երկան է : He is thievish.
- Ի՞նչ ընեմ ձեռքս կարճ է : What can I do ? I have
not the means.
- Չեռքս չհասաւ : I did not succeed.
- Լսանկ մարդուն խելք տուիր : Would you notice such a
man ?
- Ես քու խելքդ գլուխդ կը
բերեմ : I'll bring you to your sen-
ses.
- Ստակի խենթ , ապրանքի
խենթ : Crazy after money, or
property.
- Ունեցածը չունեցածը ծա- He has been obliged to

- խեց :
 Տակը փախուց :
 Եսանկ անձրևով ի՞նչպէս
 երթալ կուզէ :
 Ի՞նչ ըսել կուզէ ատ խօս-
 քը :
 Գլուխս իմս չէ :
 Մէջքս չբռներ կոր :
 Մազերս փուշ փուշ եղաւ :
 Տակաւին լեզուն չդառնար :
 Մատերս կը փատնան :
 Ձեռքս փրթաւ՝ մինչև հոս
 բերելս :
 Դուն ինչ ես նէ՛ ես ալ ան
 եմ :
 Եւք կընէ որ չըսեմ, բայց
 ո՞վ ազանջ կը կախէ :
 Մարդ կայ՝ մարդ ալ կայ :
 Զոգին հանեց :
 Գլուխս կը տանէր կոր, ես
 ալ տուի :
 Տակը վրան մէկ է :
- sell every thing.
 He has wasted his capital.
 How can one go in such
 a rain ?
 What is the meaning of
 that word ?
 I am crazy with a head-
 ache.
 My back is almost broken
 (with aching from a
 cold.)
 My hair stood on end.
 He does not begin to
 talk. (Spoken of an in-
 fant.)
 My fingers are numb.
 It broke my hand off to
 bring it— I brought it
 with great difficulty.
 I have equal claims with
 you.
 He beckons to me not to
 speak, but who cares ?
 There are more sorts of
 men than one.
 He wearied him out.
 He teased me so much.
 that I gave it to him.
 The outside and the inside
 are the same. (Spoken
 of cloth.)

- Տակն ու վրայ ըրաւ մեզի : He has put us all in confusion.
- Տուներնիդ կրուեցա՞ք : Have you moved to your house.
- Նեղ օրիդ քեզի հասնողը ո՞վ էր : Who rendered you aid when you were in want?
- Հիները հերիք խառնես : Don't dwell on former troubles.
- Ետ լսելուս սիրտս ելաւ : I was overcome on hearing it.
- Մեղք է ինձի : I am to be pitied.
- Մեղք չեմ ես : Am I not to be pitied?
- Խօսքս ամօթ . . . Pardon the expression . . .
- Ետ ի՞նչ կրեսս՝ հիմա խելքս կը թռցունեմ : What do you say? I shall lose my senses.
- Չայնդ կտրէ : Be quiet.
- Ենիկայ ձեռքը բաց մարդ մ'է : He is a liberal man.
- Սիրտը մեծ մարդ է : He is proud man.
- Ետքը գլխուն շատ պիտի զարնէ : He will be very sorry for it hereafter.
- Ինձի՞ ալ գլխէ պիտի հանես : Will you lead me also astray?
- Վեզի համար տունէ մը եղայ : For your sake (or by your means) I have lost a house.
- Տունս տեղս փլցուց : He has lost me all my property.
- Գնա՛ սևերես մնացիր : Go, and shame on you!
- Եւքի եկաւ : He has been affected by an evil eye—is bewitched.

Լեռը մարդ կտրեր է :

Փատցաւ մնաց :

Վար կտրեցաւ :

Վարը կը խօսի նէ՛ ան ալ
խօսեցաւ :

Գլուխը քարը :

Այն անտուռը մարդ չկայ :

Գլուխը կերաւ :

Յաւ ու ցեցը պակաս չէ :

Սիրտդ լայն բռնէ :

Բանէս գործէս եղայ :

Ս'իսս ի՞նչ կը ծամես :

Խելքը գլուխը մարդ մըն է :

Խելքը միտքը խաղալ է :

Խելքդ գլուխդ ժողովէ :

Խելքդ վրադ պահէ՛ օր բեր :

Խելքս չկտրեր :

Յնդեր մնացեր է :

Տեսածիս պէս խելքս գլխէս
թռաւ :

Սաղը ծակ է :

The hill is full of people.

He stood stock still.

He became like a stone.

He was as still as a stone.

I have done with the good-
for-nothing fellow. Let
him do what he likes.

He is weak in the upper
story.

He was the cause of his
death.

Always ailing.

Be patient.

I was hindered in my
work.

Why do you slander 'me?

He is a prudent man.

His whole heart and soul
is upon play.

Learn wisdom, *or* come
to your senses.

Do not suffer yourself to
be overcome with grief.

I can not understand.

He has become a dotard.

When I saw it I was over-
come (with grief, fear,
or astonishment).

Take care, your are over-
heard.

- Հաստ ու բարակ մէկ գին է : It is of no use to be too nice. People will not notice the difference.
- Հոգիդ կելլար կոր : Were you dying, that you were in such a hurry?
- Ելեզուին տալ : To talk at random.
- Ելեզուն օսկոր չունի : He talks without restraint.
- Ելեզուն երկան է : He talks much.
- Ելեզու թափել : To talk fluently.
- Վիթդ մեծցեր է : You have grown proud.
- Վիթը իջեցուցի : I humbled his pride.
- Ինչ եղաւ եղաւ : Forget the past.
- Լուի տուի անոր : I gave it to him. (Spoken of rebukes or threats.)
- Սիրտս ծակեց նէ ինտոր չխօսիմ : He affronted me so, how could I help speaking?
- * Հէմ լանք * չէմ երթանք : We must not stop too long for unessential things.
- Վալը երթալը մէկ եղաւ : He came and went immediately.
- Ըրաւ չըրաւ միտքս պառկեցուց : By various means he persuaded me.
- Ինչո՞ւ կուիւ կը հանես : Why do you become the occasion of strife?
- Երեսի կեղտ ես լողեր : You have dishonored your family.
- Բարձրէն մի' թուիր : Do not venture too far, nor boastingly promise more than you can perform.
- Երեսը թթուեցուց : He is out of humor.

Եկուր երես ընենք :

Come, let us look into the matter with the parties concerned.

Բերան եկեր է :

He is of proper age.

Չեռքը բերանը չհասած կը
կարգեն :

They marry (their children) before they are fit to provide for themselves.

Խեղքս կերթար որ դէշու-
թիւն չըսորվի :

I tried with all my might to prevent him from learning wickedness.

* չիչ մի՛ հարցուներ :

I cannot tell (how badly matters are going).

Ընոր խեղքը կերթայ կու-
գայ :

He is unstable.

Գլխու ցաւ ես եղեր :

You distract me with your teasing.

Ըկանջը ծակ մարդ է :

He is a man of quick apprehension.

Ըսանկ աչքը ծակ տեսած
չեմ :

I never saw such an insatiable person.

Սիրտը առնել :

To appease, to tranquilize.

Երեսի ջուր չունի :

He has no shame.

Երեսի ջուրը կորսնցուցեր է :

He has lost all shame.

Երես տալ , երես հանել :

To encourage another to be free with you.

Երես ելեր է :

He has become too bold and familiar.

Երեսը ճերմակ է :

(Ironically) In disgrace.

Բանի մը տեղ չդներ ասիկայ :

He does not value this.

Վամը քանի՞ է :

What o'clock is it ?

Ութն է :

It is eight.

Վամը ութնին եկաւ :

He came at eight o'clock.

ABBREVIATIONS.

Ա՛ծ	or	իւծ	for	Աստուած	God
Ա՛յ	or	իւյ	„	Աստուծոյ	of God
Ա՛ի	or	իւի	„	Աստուծով	with God's help
Յ՛ս			„	Եիսուս	Jesus
Յ՛սի	or	Յի	„	Եիսուսի	of Jesus
Ք՛ս			„	Քրիստոս	Christ
Ք՛սի	or	Քի	„	Քրիստոսի	of Christ
Տ՛ր			„	Տէր	Lord
ամ			„	ամենայն or ամէն	all
Թի	or	ի	„	Թիւն	} terminations
Թե	or	ե	„	Թեան	
Թբ	or	բ	„	Թեամբ	
Կմ	or	կ	„	կամ	or
որպէս			„	որպէս	as
պս	or	պ	„	պէս	like
սբ			„	սուրբ	holy
վրայ	or	վր	„	վրայ	upon
քան	or	ք	„	քան	than
յի			„	այսինքն	namely
զոր			„	զոր օրինակ	for example
ընդ			„	ընդ	with, by, &c.
ըստ			„	ըստ	according to
ևայլն			„	ևայլն	and so forth

APPENDIX.

DECLENSIONS OF ANCIENT ARMENIAN NOUNS.

Besides the irregularities mentioned on pp. 13—17, forms of nouns not unfrequently appear in the modern language derived from the ancient declensions. As no precise limit can be assigned to the introduction of such forms, it has been thought worth while to append here a synoptical table of the declensions of ancient nouns, premising a few brief and general rules for the formation of the cases.

The declensions are generally reckoned ten. Different grammarians however group them differently, and the tenth is little else than a collection of heteroclites.

In the table the prefixed and suffixed formative letters, except in the tenth declension, are distinguished from the root by being printed in italics.

RULES FOR THE FORMATION OF THE CASES.

1. IN THE SINGULAR.

The *Genitive* has various endings which must be learned from the Lexicon. The most common are *ի* and *ոյ*. --But polysyllabic nouns in *ի* make the Genitive in *ւոյ*.

Nouns in <i>իւն</i>	make the Genitive	in <i>եւն</i>
„ <i>ն</i> preceded by a consonant		in <i>ին</i> or <i>ուն</i>
„ <i>ր</i> „ „		in <i>եր</i>

Proper nouns for the most part make the Gen. in *ոյ*.

The *Dative* has two forms, one always the same with the Gen. the other the same with the Nom. with *ի* prefixed in case the noun begins with a conso-

nant, and *ϵ* or (rarely) *'h ϵ* in case it begins with a vowel.

The *Accusative* is the Nom. with *ϵ* prefixed.

The *Ablative* always prefixes *'h* or *ϵ* like the second form of the Dative. Its termination is generally *ξ* added to the form of the Nom.

But if the Gen. end in *ϵϵ* or *ωϵ*, the termination of the Abl. is the same.

Nouns which have the Gen. ending in *νϵ*, *ων*, *βρ*, *οϵ* or other irregular terminations *add ξ* to the Genitive to form the Ablative.

Genitives in *βων* make the Ablative in *βνξ*; those in *hν*, in *ωνξ*.

The *Narrative* * is the same as the Ablative, substituting a prefixed *ϵ* for *'h*.

The *Instrumental* depends upon the form of the Gen.

Genitives in *h* make the Instr. in *hϵ* or *ωϵ*

„	<i>ϵϵ</i>	„	„	<i>νϵ</i>
„	<i>ϵϵ</i>	„	„	<i>βωϵ</i> OR <i>ϵνϵ</i>
„	<i>ων</i> & <i>hν</i>	„	„	<i>ωνξ</i>
„	<i>νϵ</i>	„	„	<i>νϵ</i>
„	<i>ωϵ</i>	„	„	<i>ωϵ</i>
„	<i>βρ</i>	„	„	<i>βρρ</i>
„	<i>ορ</i>	„	„	<i>ωρρ</i>

The *Circumlative* * is the same as the Instrumental with *ϵ* prefixed.

The *Commorative* * has generally two forms, viz. those of the Nom. and Gen. with *'h* or *ϵ* prefixed.

The *Vocative* is the same as the Nom. with or without the Interjection *ήϵ*.

*The force of the Narrative case may generally be expressed in English by the preposition *concerning*, that of the Circumlative by *around*, and that of the Commorative (or Locative) by *in*.

II. IN THE PLURAL.

The *Nominative Plural* always ends in *p* and is formed generally by adding this letter to the Nom. Sing.

But nouns which have the Gen. Sing. in *h̄v*, *br*, *nl* or *wj* add *p* to that case to form the Nom. Plur.

And nouns ending in *wjp* make the Plur. in *wrp*. The *Genitive Plural* always ends in *g*.

If the Instr. Sing. have *hl* the Gen. Plur. has *hg*

”	”	”	<i>wl</i>	”	”	<i>wg</i>
”	”	”	<i>nl</i>	”	”	<i>ng</i>
”	”	”	<i>nl</i>	”	”	<i>nlg</i>
”	”	”	<i>wjp</i>	”	”	<i>wbg</i>
”	”	”	<i>brp</i>	”	”	<i>brg</i>
”	”	”	<i>wrp</i>	”	”	<i>wrg</i> or <i>wnwbng</i>

The *Dative* as in the Sing. has two forms ; one like the Gen. and the other like the Acc. with *’h* or *j* prefixed instead of *q*.

The *Accusative* is formed from the Nom. by prefixing *q* and changing the final *p* into *u*.

The *Ablative* is formed from the Gen. by prefixing *’h* or *j*.

The *Narrative* the same, substituting *q* for that prefix.

The *Instrumental* is formed from the Instr. Sing. by adding *p*. But *wl* becomes *op* (in ancient mss. *wlp*).

The *Circumulative* from the Instr. by prefixing *q*.

The *Commorative* from the Acc. by prefixing *’h* or *j* instead of *q*.

The *Vocative* (as in the Sing.) is like the Nom.

DECLENSION OF ANCIENT ARMENIAN NOUNS.

	Dec. 1.	Dec. 2.	Dec. 3.	Dec. 4.
Singular.				
	<i>Word</i>	<i>City</i>	<i>River</i>	<i>Church</i>
Nom.	Բան	Վաղաք	Վետ	Եկեղեցի
Gen.	Բանի	Վաղաքի	Վետոյ	Եկեղեցւոյ
Dat.	{ Բանի 'ի Բան	Վաղաքի 'ի Վաղաք	Վետոյ 'ի Վետ	Եկեղեցւոյ յԵկեղեցի
Acc.	զԲան	զՎաղաք	զՎետ	զԵկեղեցի
Abl.	'ի Բանի	'ի Վաղաքի	'ի Վետոյ	յԵկեղեցւոյ
Nar.	զԲանի	զՎաղաքի	զՎետոյ	զԵկեղեցւոյ
Instr.	Բանի-	Վաղաքա-	Վետով	զԵկեղեցեա-
Circ.	զԲանի-	զՎաղաքա-	զՎետով	զԵկեղեցեա-
Com.	{ 'ի Բանի 'ի Բան	'ի Վաղաքի 'ի Վաղաք	'ի Վետ	յԵկեղեցւոյ յԵկեղեցի
Voc.	՛՛՛Բան	՛՛՛Վաղաք	՛՛՛Վետ	՛՛՛Եկեղեցի

Plural.

Nom.	Բանք	Վաղաքք	Վետք	Եկեղեցիք
Gen.	Բանեց	Վաղաքաց	Վետոց	Եկեղեցեաց
Dat.	{ Բանեց 'ի Բանս	Վաղաքաց 'ի Վաղաքս	Վետոց 'ի Վետս	Եկեղեցեաց յԵկեղեցիս
Acc.	զԲանս	զՎաղաքս	զՎետս	զԵկեղեցիս
Abl.	'ի Բանեց	'ի Վաղաքաց	'ի Վետոց	յԵկեղեցեաց
Nar.	զԲանեց	զՎաղաքաց	զՎետոց	զԵկեղեցեաց
Instr.	Բանի-	Վաղաքօք	Վետովք	Եկեղեցեօք
Circ.	զԲանի-	զՎաղաքօք	զՎետովք	զԵկեղեցեօք
Com.	'ի Բանս	'ի Վաղաքս	'ի Վետս	յԵկեղեցիս
Voc.	՛՛՛Բանք	՛՛՛Վաղաքք	՛՛՛Վետք	՛՛՛Եկեղեցիք

Dec. 5 a.   Dec. 5 b.   Dec. 6 a.   Dec. 6 b.

Singular.

	<i>Hour</i>	<i>Little</i>	<i>Foundation</i>	<i>Trouble</i>
Nom.	Եւամ	Փոքր	Հիմն	Նեղու թիւն
Gen.	Եւամն	Փոքուն	Հիման	Նեղու թեան
Dat.	{ Եւամն 'է Եւամ	{ Փոքուն 'է Փոքր	{ Հիման 'է Հիմն	{ Նեղու թեան 'է Նեղու թիւն
Acc.	Եւամ	Փոքր	Հիմն	Նեղու թիւն
Abl.	'է Եւամէ	'է Փոքունէ	'է Հիմանէ	'է Նեղու թեանէ
Nar.	Եւամէ	Փոքունէ	Հիմանէ	Նեղու թեանէ
Instr.	Եւամն	Փոքուն	Հիմանք	Նեղու թեանք
Circ.	Եւամն	Փոքուն	Հիմանք	Նեղու թեանք
Com.	{ 'է Եւամն 'է Եւամ	{ 'է Փոքուն 'է Փոքր	{ 'է Հիման 'է Հիմն	{ 'է Նեղու թեան 'է Նեղու թիւն
Voc.	՛՛Եւամ	՛՛Փոքր	՛՛Հիմն	՛՛Նեղու թիւն

Plural.

Nom.	Եւամք	Փոքունք	Հիմանք	Նեղու թիւնք
Gen.	Եւամաց	Փոքունաց	Հիմանաց	Նեղու թեանաց
Dat.	{ Եւամաց 'է Եւամս	{ Փոքունաց 'է Փոքունս	{ Հիմանաց 'է Հիմանս	{ Նեղու թեանաց 'է Նեղու թիւնս
Acc.	Եւամս	Փոքունս	Հիմանս	Նեղու թիւնս
Abl.	'է Եւամաց	'է Փոքունաց	'է Հիմանաց	'է Նեղու թեանաց
Nar.	Եւամաց	Փոքունաց	Հիմանաց	Նեղու թեանաց
Instr.	Եւամսք	Փոքունսք	Հիմանսք	Նեղու թեանսք
Circ.	Եւամսք	Փոքունսք	Հիմանսք	Նեղու թեանսք
Com.	'է Եւամս	'է Փոքունս	'է Հիմանս	'է Նեղու թիւնս
Voc.	՛՛Եւամք	՛՛Փոքունք	՛՛Հիմանք	՛՛Նեղու թիւնք

	Dec. 7.	Dec. 8.	Dec. 9.
		Singular.	
	<i>Lamb</i>	<i>Bone</i>	<i>Adam</i>
Nom.	Գառն	Ոսկր	Ադամ
Gen.	Գառնի	Ոսկեր	Ադամայ
Dat.	Գառնի 'ի Գառն	Ոսկեր յՈսկր	Ադամայ յԱդամ
Acc.	զԳառն	զՈսկր	զԱդամ
Abl.	'ի Գառանի	յՈսկերի	յԱդամայ
Nar.	զԳառանի	զՈսկերի	զԱդամայ
Inst.	Գառամբ	Ոսկերբ	Ադամա-
Circ.	զԳառամբ	զՈսկերբ	զԱդամա-
Com.	'ի Գառնի 'ի Գառն	յՈսկեր յՈսկր	յԱդամ
Voc.	՛՛՛ Գառն	՛՛՛ Ոսկր	՛՛՛ Ադամ
		Plural.	
Nom.	Գառնիք	Ոսկերք	
Gen.	Գառանց	Ոսկերց or ոսկերաց	
Dat.	Գառանց 'ի Գառնիս	Ոսկերց or ոսկերաց յՈսկերս	
Acc.	զԳառնիս	զՈսկերս	
Abl.	'ի Գառանց	յՈսկերց or յոսկերաց	
Nar.	զԳառանց	զՈսկերց or զոսկերաց	
Instr.	Գառամբք	Ոսկերբք or ոսկերօք	
Circ.	զԳառամբք	զՈսկերբք or զոսկերօք	
Com.	'ի Գառնիս	յՈսկերս	
Voc.	՛՛՛ Գառնիք	՛՛՛ Ոսկերք	

82 ANCIENT ARMENIAN DECLENSIONS.

	Dec. 10 a.	Dec. 10 b.	Dec. 10 c.	Dec. 10 d.
	Singular.			
	<i>Man</i>	<i>Father</i>	<i>Woman</i>	<i>Village</i>
Nom.	Այր	ձայր	կին	Գիւղ
Gen.	Ան	ձօր	կնոջ	Գեղջ
Dat.	{ Ան Այր	{ ձօր ձայր	{ կնոջ կին	{ Գեղջ Գիւղ
Acc.	Այր	ձայր	կին	Գիւղ
Abl.	յԱնէ	'է ձօրէ	'է կնոջէ	'է Գեղջէ
Nar.	Անէ	ձօրէ	կնոջէ	Գեղջէ
Instr.	Արամբ	ձարբ	կանամբ կնաւ	Գիւղիւ
Circ.	Արամբ	ձարբ	կանամբ կնաւ	Գիւղիւ
Com.	{ յԱն յԱյր	{ 'է ձօր 'է ձայր	{ 'է կնոջ 'է կին	{ 'է Գեղջ 'է Գիւղ
Voc.	՛Այր	՛ձայր	՛կին	՛Գիւղ

Plural.

Nom.	Արք	ձարք	կանայք	Գիւղք
Gen.	{ Արանց	{ ձարց ձարանց	կանանց	Գիւղից
Dat.	{ Արանց Արս	{ ձարց ձարանց ձարս	կանանց կանայս	Գիւղից 'է Գիւղս
Acc.	Արս	ձարս	կանայս	Գիւղս
Abl.	յԱրանց	'է ձարց 'է ձարանց	'է կանանց	'է Գիւղից
Nar.	Արանց	ձարց ձարանց	կանանց	Գիւղից
Instr.	Արամբք	ձարբք	կանամբք	Գիւղիւք
Circ.	Արամբք	ձարբք	կանամբք	Գիւղիւք
Com.	յԱրս	'է ձարս	'է կանայս	Գիւղիւք
Voc.	՛Արք	՛ձարք	՛կանայք	՛Գիւղք

COMPARATIVE SPECIMEN

Of Ancient Armenian, and of the Eastern and Western dialects of Modern Armenian.

PSALM I.

Ancient.

Modern Western.

Modern Eastern.

1 Երանեալ է այր որ աչ գնաց 'ի խորհուրդքս ամբարշտաց . 'ի ճանապարհի մեղաւորաց նա ո՛չ եկաց , և յաթոռս ժանտից ո՛չ նստաւ :

2 Ե՛յլ յօրէնս Տեառնն են կամք նորա , և յօրէնս նորա խորհեցի նա 'ի տուէ և 'ի գիշերի :

3 Եւ եղիցինա որպէս ծառ , որ տնկեալ է 'ի գնացս ջուրց , որ զպտուղ իւր 'ի ժամու տացէ , և տերև նորա մի՛ թափեցի . և զամենայն զոր ինչ արասցէ , յաջողեցի նմա :

4 Ո՛չ այսպէս են ամբարիշտք , և ո՛չ այնպէս . այլ որպէս զփռի , զոր հոսէ հողմ 'ի վերայ երեսաց երկրի :

5 Ասան այսորիկ ո՛չ յարիցեն ամբարիշտք 'ի դատաստան , և ոչ մեղաւորք 'ի խորհուրդս արդարոց :

6 Բանգի ճանաչէ Տէր զճանապարհս արդարոց . ճանապարհք ամբարշտաց կորիցին :

1 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ ամբարիշտներուն խորհուրդը չերթար , ու մեղաւորներուն ճամբուն մէջ չկենար , ու ծաղը ընողներուն նստած տեղը չնստիր :

2 Հապա անոր կամքը Եստուծոյ օրէնքին մէջն է , ու գիշեր ցորեկ անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ :

3 Եւ պիտի ըլլայ անիկայ ջուրերուն գնացքները տնկուած ծառի մը պէս , որ ժամանակին իր պտուղը կու տայ . ու անոր տերևը չպիտի չորնայ , և ինչ բան որ ընէ՝ պիտի յաջողուի :

4 Եսանկ չեն ամբարիշտները . հապա մղեղին պէս , որ կը ցրուէ հովը :

5 Եսոր համար ամբարիշտները դատաստանին կայնելու չեն . ու ոչ մեղաւորները արդարներուն ժողովքին մէջ :

6 Ասան զի Տէրը կը ճանչնայ արդարներուն ճամբան . բայց ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի :

1 Երանելի՛ է էն մարդըն՝ որ ամբարիշտների խորհրդին մէջ չի գնում , և մեղաւորների ճանապարհին վերայ չի կանգնում , և չար ծաղրածողների աթոռին վերայ չի նստում :

2 Ե՛յլ նորա կամքն՝ Տէրի օրէնքի միջումն է՝ և ցերեկ և գիշեր նորա օրէնքին վերայ է մտածում :

3 Եւ նա՛ է ինչպէս՝ ջրերի գնացքումն տրուած ծառ՝ որ իրան պտուղն տալիս է իրան ժամանակումն և նորա տերևն չի՛ վերթափվում , և ամէն ինչ որ անում է , յաջողվումէ նորան :

4 Եսպէս չեն ամբարիշտներն , այլ ինչպէս դարմանի մղեղ՝ որ քամին ցրիւ է տալիս նորան :

5 Երա համար ամբարիշտներն չեն վերկենալ դատաստանի մէջն՝ և ոչ մեղաւորներն արդարների ժողովուրդի մէջն :

6 Պատճառն որ Տէրն ճանաչումէ արդարների ճանապարհըն : Բայց ամբարիշտների ճանապարհն կը կորչի :

I N D E X.

	<i>Page.</i>		
Abbreviation, marks of, ...	10	Etymological resemblances	
Abbreviations, ...	82	to other languages, ...	59
Accent, ...	9	Gender, ...	11
Adjectives, ...	18	Idiomatic phrases, ...	63
,, formed from prepo-		Impersonal Verbs, ...	46
sitions, ...	58	Interjections, ...	54
,, precede their sub-		Irregular Nouns, ...	14
stantives, ...	55	,, Verbs, ...	47
Adverbs, ...	51	Miscellaneous remarks, ...	57
Alphabet, ...	6	Negative Verbs, ...	44
Article, ...	11	Nouns, ...	11
Auxiliary Verb, ...	30	Number, ...	11
Cases of Nouns, ...	12	Numerals, ...	20
Commutations of Letters, ...	58	,, Syntax of, ...	55
Comparative view of Re-		Order of words in a sentence, ...	57
gular Verbs, ...	40	Participle in <i>ար</i> , use of, ...	50, 56
Comparison of Adjectives, ...	19	Particles appended to Verbs, ...	51
Conjugation of the Regular		Prepositions, ...	53, 56
Verb, ...	33	Pronouns, ...	22
Conjunctions, ...	54	Pronunciation, ...	7, 58
Declension of nouns, ...	13	Punctuation, ...	9
,, of Anc. Arm. nouns, ...	75	Regular Verb, conjugated, ...	33
Definite form of nouns	12	Salutations, ...	61
Derivative Verbs, ...	46	Suffix Pronouns, ...	25
Dialects of Armenian, ...	4, 82	Tenses, formation of, ...	28
Diminutive Adjectives, ...	20	,, use of, ...	49
,, Adverbs, ...	53	Verbs, ...	27
Elliptical use of the Accusative		,, Syntax, of, ...	55, 56
and Ablative, ...	57		

